

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. БЛОКОНЯ”

EN ISO 9001:2008 Реєстраційний номер: 12 100 45785/01 TMS

Державні ліцензії: топографо-геодезичні роботи Серія АВ №547484 від 03.08.2010); проведення робіт із землеустрою (Серія АГ №583330); пожежна сигналізація та інші (Серія АГ №595095 від 20.05.2101)

арх. №92517

прим. №

М. ХЕРСОН

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Замовник:	департамент містобудування, архітектури та земельних ресурсів Херсонської міської ради
Договір:	від 21.07.2021 №05

Директор	_____	І. Шпилевський
Начальник архітектурно-планувальної майстерні №1	_____	О. Малишева
Головний архітектор проекту	_____	Т. Шидловська
Головний інженер проекту	_____	Л. Безкоровайна
Головний економіст проекту	_____	В. Сухина
В.о. начальника архітектурно-планувального управління, начальник ВНМЗМП	_____	А. Економов

Розділи *«Аналіз демографічної ситуації»*, *«Демографічний прогноз (Прогноз чисельності та статевовікової структури населення міста)»* виконали фахівці інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної Академії наук України під керівництвом кандидату економічних наук, старший наукового співробітника, завідувача відділу міграційних досліджень Олексія Позняка.

Розділ *«Транспортна інфраструктура»* виконали:

- головний фахівець Дмитро Жуков
- головний фахівець Олександр Чубенко.

Науково-проектну документацію *«Коригування історико-архітектурного опорного плану м. Херсон з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів»* виконували фахівці Підприємства об'єднання громадян *«Інститут культурної спадщини»* Всеукраїнської Ради з охорони культурної спадщини:

- генеральний директор, кандидат історичних наук Анна Звіряка
- науковий співробітник Людмила Томілович
- головний архітектор проекту, кандидат архітектури Олександр Харлан
- мистецтвознавець Ірина Єрзіна

Розділи *«Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на особливий період»* та *«Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на мирний час»* виконала головний фахівець Лілія Святненко.

В оформленні графічних матеріалів приймала участь провідний науковий співробітник, к.г.н. Ірина Соломаха.

СКЛАД ПРОЕКТУ

Назва матеріалів	Вид	Облікові номери
<i>Графічні матеріали</i>		
1. Модель перспективного розвитку м. Херсона. Масштаб 1:10000	папір	192734
2. Схема розташування населеного пункту в системі розселення. Масштаб 1:50000	папір	192735
3. План існуючого використання території. Масштаб 1:5000	папір	192736
4. Схема існуючих планувальних обмежень. Масштаб 1:10000	папір	192737
5. Схема інженерно-будівельної оцінки території. Масштаб 1:10000	папір	192738
6. Генеральний план (основне креслення). Масштаб 1:5000	папір	192739
7. Схема проектних планувальних обмежень. Масштаб 1:10000	папір	192740
8. Схема вулично-дорожньої мережі. Масштаб 1:10000	папір	192741
9. Схема міського та зовнішнього транспорту. Масштаб 1:10000	папір	192742
10. Схема інженерного обладнання території. Енергопостачання. Масштаб 1:10000	папір	192743
11. Схема інженерного обладнання території. Теплопостачання та газопостачання. Масштаб 1:10000	папір	192744
12. Схема інженерного обладнання території. Каналізація. Масштаб 1:10000	папір	192745
13. Схема інженерного обладнання території. Водопостачання. Масштаб 1:10000	папір	192746
14. Схема інженерної підготовки та захисту території (гідротехнічні заходи, дощова каналізація). Масштаб 1:10000	папір	192747
15. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на мирний час. Схема розміщення захисних споруд. Масштаб 1:10000	папір	027399, дск
16. Схема розміщення місць захисту за межами міста. Масштаб 1:50000	папір	027400, дск
17. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на особливий період. Схема розміщення захисних споруд. Масштаб 1:10000	папір	027401, дск

Назва матеріалів	Вид	Облікові номери
18. Схема розміщення безпечних районів. Масштаб 1:50000	папір	027402, дск
19. Альбом, у складі: Історико-архітектурний опорний план м. Херсон» (основне креслення). Масштаб 1:5000 Межі і режими використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів м. Херсон. Масштаб 1:5000 Композиційно-художня оцінка території м. Херсона. Масштаб 1:10000	папір	192748
20. Схема зонування території м. Херсон. Масштаб 1:5000	папір	192749
21. Схема планувальних обмежень. Масштаб 1:10000	папір	192750
<i>Текстові матеріали</i>		
22. Пояснювальна записка «Внесення змін до генерального плану м. Херсона»	книга	92516
23. Основні положення	брошура	92517
24. Розділ «Охорона навколишнього природного середовища (в обсязі Звіту про Стратегічну екологічну оцінку)» до «Внесення змін до генерального плану м. Херсона»	книга	92518
25. Розділ «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на мирний час»	книга	027403, дск
26. Розділ «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на особливий період»	книга	027404, дск
27. Пояснювальна записка «Коригування історико-архітектурного опорного плану м. Херсон з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів»	книга	92519
28. Картографічні та іконографічні матеріали. Фотофіксація об'єктів культурної спадщини	книга	92520
29. Переліки нерухомих об'єктів культурної спадщини «Коригування історико-архітектурного опорного плану м. Херсон з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів»	книга	92521
30. Пояснювальна записка «Внесення змін до плану зонування території м. Херсона»	книга	92522
31. Розділ «Охорона навколишнього природного середовища (в обсязі Звіту про Стратегічну екологічну оцінку)» до «Внесення змін до плану зонування території м. Херсона»	книга	92523

Назва матеріалів	Вид	Облікові номери
<i>Інші матеріали</i>		
32. Графічні та текстові матеріали «Внесення змін до генерального плану м. Херсон» у цифрових форматах (архівні матеріали)	диск DVD	709
33. Графічні та текстові матеріали «Внесення змін до генерального плану м. Херсон» у цифрових форматах (матеріали з грифом доступу «для службового користування»)	диск CD	989, дск
34. Графічні та текстові матеріали «Коригування історико-архітектурного опорного плану м. Херсон з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів»	диск CD	710
35. Графічні та текстові матеріали «Внесення змін до плану зонування території м. Херсона»	диск CD	711

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	8
1. ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОГНОЗ	14
2. НОРМАТИВНА ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ОБ'ЄКТАМИ ГРОМАДСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ	15
3. ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО	18
4. РОЗМІЩЕННЯ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ	21
5. ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ	22
6. КЛАДОВИЩА	25
7. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ОХОРОНИ НЕРУХОМИХ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	26
8. ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ	28
9. МІСТОБУДІВНІ ОБМЕЖЕННЯ ЗАБУДОВИ	35
10. МОДЕЛЬ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТУ МІСТА	36
11. ПРОЕКТНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ	38
12. ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА	39
13. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА І ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ	50
13.1. ГІДРОТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ	50
13.2. ДОЩОВА КАНАЛІЗАЦІЯ	50
14. ІНЖЕНЕРНА ІНФРАСТРУКТУРА	52
14.1. ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ	52
14.2. ГАЗОПОСТАЧАННЯ.....	53
14.3. ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ.....	54
14.4. ВОДОПОСТАЧАННЯ.....	54
14.5. КАНАЛІЗАЦІЯ	55
14.6. САНИТАРНЕ ОЧИЩЕННЯ ТЕРИТОРІЇ	57
15. ПРІОРИТЕТНІ ЗАХОДИ ЩОДО СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТА	60
16. ЗАХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	65
II. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	67

ПЕРЕДМОВА

Містобудівна документація «Внесення змін до генерального плану м. Херсона» виконана ДП «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. Білоконя (наділі ДП «ДІПРОМІСТО») відповідно договору «Внесення змін до генерального плану м. Херсона та Плану зонування території м. Херсона (зонінг)» від 21.07.2020 №05, укладеного з департаментом містобудування, архітектури та земельних ресурсів Херсонської міської ради

Підставою для проектування є Рішення Херсонської міської ради від 18.06.2021 «Про розроблення містобудівної документації «Внесення змін до Генерального плану м. Херсона та Плану зонування території м. Херсона».

«Внесення змін до генерального плану м. Херсона» є містобудівною документацією, що виконується першим етапом згідно вище зазначеного договору. Містобудівна документація «Внесення змін до план зонування території м. Херсона (зонінг)» виконується на матеріалах містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану м. Херсона».

Містобудівна документація «Генеральний план м. Херсон» була виконана інститутом «ДІПРОМІСТО» у 2003 році та затверджена рішенням Херсонської міської ради від 26.12.2003 №443.

За час його дії (18 років) в місті відбувалося житлово-громадське будівництво та виникли поточні питання забудови міста, які потребують вирішення, зокрема, внесення змін щодо зміни функціонального призначення окремих територій, розвитком магістральної вуличної мережі та міського транспорту, змінами в частині планувальних обмежень.

Зазнало змін функціональне призначення окремих територій, а саме наявність непрацюючих підприємств, що дає резерв для розміщення житлово-громадської забудови.

Зміни до генерального плану м. Херсона стосуються усього населеного пункту в існуючій межі.

Мета розроблення: пропозиції щодо планування та забудови м. Херсон; визначення принципів і напрямків планувальної організації та функціонального призначення території; пропозиції щодо удосконалення системи обслуговування населення, інженерно-транспортної інфраструктури.

Відповідно ДБН Б.1.1-15:2012 та Завдання на розроблення, для обчислення прогнозних показників у містобудівній документації на етап генерального плану, прийнятий розрахунковий строк 01.01.2041.

Вихідна інформація є станом на 01.01.2021.

Відповідно Завдання на розроблення у проектній документації визначені: перспективна чисельність населення, обсяги та розміщення житлово-громадського будівництва, забезпечення її інженерно-транспортною інфраструктурою, необхідними заходами з інженерної підготовки та захисту території. Розроблені заходи з охорони навколишнього природного середовища (в обсязі Звіту про стратегічну екологічну оцінку).

Відповідно Завдання на розроблення не виконувалися розділи: «Характеристика сучасного стану та перспективи розвитку господарського комплексу міста», «Телефонний зв'язок, мережі радіомовлення, телебачення».

Містобудівна документація виконана відповідно чинного законодавства України, зокрема відповідно Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закону України «Про генеральну схему планування території України», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

При виконанні застосовувалися діючі державні будівельні норми України:

- ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- інші державні будівельні норми та нормативні документи (посилання на них є у тексті пояснювальної записки).

При внесенні змін до генерального плану була врахована:

містобудівна документація:

- «Схема планування території Херсонської області» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2013 р.). Затверджена рішенням ХХХ сесії VI скликання Херсонської обласної ради від 08.08.2014 №1070;
- «Генеральний план м. Херсон» (інститут «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2003 р.), затверджений рішенням Херсонської міської ради від 26.12.2003 ;443;
- «Коригування генерального плану м. Херсон» (інститут «Діпромисто, м. Київ, 2009 р.);
- «Схема розміщення АЗС в м. Херсон» (інститут «Діпромисто», м. Київ, 2009 р.);
- «Схема плану червоних ліній магістральних вулиць м. Херсон» (інститут «Діпромисто», м. Київ, 2009 р.);
- «Внесення змін до Генерального плану м. Херсона щодо зміни цільового призначення земельної ділянки за адресою: вул. Залаегерсег, 18. для розміщення торговельно-розважального комплексу з офісними приміщеннями шляхом реконструкції будівель та споруд ТОВ «ТРЦ Фабрика», затверджена рішенням Херсонської міської ради від 29.04.2011 №216
- «План зонування території міста Херсон (регламент забудови, переважні та допустимі види забудови та використання земельних ділянок)» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2014 р.), затверджена рішенням Херсонської міської ради від 20.02.2015 №1724;
- «м. Херсон. Внесення змін до плану зонування території міста (обмеженої вул. Карла Маркса/Потьомкінська – пл. Ганнібала – пров. Черкаським – пров. Козацьким)» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2015 р.)
- «Внесення змін до Плану зонування території м. Херсона» затверджена рішенням Херсонської міської ради від 18.07.2018 №1530 (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2018 р.);

- розроблені (із 01.01.2009 по сьогодні) і затверджені детальні плани територій, детальні плани територій, які проектуються та детальні плани територій, що реалізовані:

«Детальний план території, обмеженої вул. Пушкінська – вул. Смольна – вул. Комарова – вул. Сорокіна» (КП «Геополіс», м. Херсон, 2012 р.)

«Внесення змін до містобудівної документації «Детальний план території, обмеженої вул. Університетська – просп. Текстильників – вул. Кримська»» (ФОП Молчанова І.А., м. Херсон, 2017 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Острівське шосе – межа території садибної забудови – уріз води озера Погоріле – пірси із затоки» (КП «Херсонградпроект», м. Херсон, 2013 р.)

«Детальний план території мікрорайону Таврійський 4Б» (ПАТ «Херсон-Діпромисто», м. Херсон, 2014 р.)

«Внесення змін до детального плану території мікрорайону Таврійський 4Б» (ПАТ «Херсон-Діпромисто», м. Херсон, 2021 р.)

«Детальний план території мікрорайону Таврійський, обмеженої вул. 49 Гвардійської Херсонської дивізії – вул. Нестерова – вул. Ворошилова – вул. Космічна» (КП «Геополіс», м. Херсон, 2014 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Тарле – вул. 49 Гвардійської Херсонської дивізії – вул. Нестерова – вул. Ворошилова» (ФОП Молчанова І.А., м. Херсон, 2014 р.)

«Внесення змін до детального плану території мікрорайону «Корабел», обмеженої р. Кошова та вул. Євгена Патона – вул. Шенгелая – вул. Дорофєєва» (ФОП Вустянський, м. Херсон, 2018 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. 49 Гвардійської Херсонської дивізії – вул. Нестерова – вул. 14 Північна – вул. Бегли» (КП «Херсонградпроект», м. Херсон, 2014 р.)

«Внесення змін до детального плану території, обмеженої просп. 200 річчя Херсону – вул. Некрасова – вул. Бучми – пров. Паровозний – вул. Полковника Кедровського» (ФОП Ножко Є.О., м. Херсон, 2019 р.)

«Внесення змін до детального плану території, обмеженої пров. Будівельників – вул. Івана Богуна – вул. Лавреньова – просп. Святих Кирила та Мефодія» (ФОН Ножко Є.О., м. Херсон, 2019 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Адмірала Макарова (пров. Силікатний) – вул. Домобудівна в районі силікатного заводу» (ПП «Санвінд», м. Херсон, 2015 р.)

«Детальний план території, орієнтовною площею 5 га, обмеженої вул. Острівське шосе – вул. Суднозаводська – проїздом промислової зони» (ФОП Молчанова І.А., м. Херсон, 2015 р.)

«Детальний план території в межах вул. Стрітенська – вул. Олешківської Січі – вул. Комкова» (КП «Херсонградпроект», м. Херсон, 2016 р.)

«Детальний план території Привокзальної площі» (КП «Херсонградпроект», м. Херсон, 2016 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Ракетна, територією Одеської залізниці та проїздом промислової зони, орієнтовною площею 6,7 га» (ПП «Санвінд», м. Херсон, 2016 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Дорофєєва та зоною залізничного транспорту» (ФОН Чикиш В.О., м. Херсон, 2017 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Острівське шосе – залізничною колією – територією ПАТ «Херсонський суднобудівний завод» (ТОВ «Херсонземпроект», м. Херсон, 2017 р.)

«Внесення змін до детального плану території, обмеженої вул. 49 Гвардійської Херсонської дивізії – просп. Адмірала Сенявина – вул. Паровозна» (КП «Геополіс», м. Херсон, 2019 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Степана Разіна – вул. Гончарна – вул. Київська – вул. Гагаріна» (ТОВ «Херсонземпроект», м. Херсон, 2014 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Миколаївське шосе – вул. Філатова – вул. Професора Уварова – вул. Стрітенська» (ФОП Ножко Є.О., м. Херсон, 2018 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Потьомкінська – вул. Гирського – вул. Гоголя – вул. Б. Мозолєвського» (КП «Херсонградпроект», м. Херсон, 2018 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Острівське шосе – вул. Суднозаводською – проїзд промислової зони» (ФОП Молчанова І.А., м. Херсон, 2015 р.)

«Детальний план території, обмеженої залізничною колією, р. Кошовою – озером Лопуха та зоною транспортної інфраструктури» (ФОП Вустянський М.А., м. Херсон, 2019 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Миколаївське шосе – вул. Професора Уварова – вул. Філатова – вул. Комарова» (ФОП Вустянський М.А., м. Херсон, 2019 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Перекопська – вул. Кременчуцька – вул. Церковна – вул. Ладичука» (ФОП Молчанова І.А., м. Херсон, 2020 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. І. Куліка - проїзд до Меморіального кладовища – пров. Пугачова» (ФОП Мойсєєв В.Ю., м. Херсон, 2020 р.)

«Детальний план території, обмеженої вул. Українська – вул. Київська – вул. Кримська – вул. Кременчуцька» (ФОП Мойсєєв В.Ю., м. Херсон, 2020 р.)

науково-проектна документація:

- «Предпроектные историко-архитектурные исследования к генеральному плану г. Херсона» (КиевНИИТИ, м. Київ, 1988 р.);

- Історико-архітектурний опорний план, межі і режими використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів м. Херсона (НДІ Пам'яткоохоронних досліджень, м.Київ, 2012 р.)

За окремим завданням у складі «Внесення змін до Генерального плану м. Херсона» виконується науково-проектна документація «Коригування історико-архітектурного опорного плану м. Херсон з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів».

У складі «Внесення змін до генерального плану м. Херсона» виконані розділи «Інженерно-технічні захорди цивільного захисту в мирний час» та «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на особливий період». Розділи розробляються за окремими завданнями та відповідно державних будівельних норм та нормативних документів:

- ДБН В.1.2-4-2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту»;
- ДБН Б.1.1-5:2007 «Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації» (ч.1 та ч.2);
- ДСТУ-Н Б Б.1.1-19:2013 «Настанова з виконання розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації на мирний час»;
- ДСТУ-Н Б Б.1.1-20:2013 «Настанова з виконання розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації на особливий період»;

У містобудівній документації враховані державні інтереси відповідно інформації наданої Херсонською обласною державною адміністрацією (лист від 15.07.2021 №8881/0-21/01-01-29/318-8389).

«Внесення змін до Плану зонування території м. Херсона» розроблене у складі «Внесення змін до генерального плану м. Херсона» за окремим завданням.

Вихідну інформацію (на запити Виконавця) надавали міські та обласні підприємства, організації та установи.

Креслення виконані на топографічній зйомці, виконаної у 2019 році ТОВ «Аналітика» масштабу 1:2000 в системі координат УСК-2000 (пройшла контрольний перегляд у відповідному підрозділі Міністерства оборони України з метою отримання прав використання матеріалів аерофотознімання без грифу обмеження доступу) із переведенням топографічних зніманих у масштаб 1:5000. Топографічна зйомка надана Замовником листом від 27.07.2021 №03-31-96.

Креслення «Схема розташування населеного пункту в системі розселення» (масштаб 1:50000), виконана на основі електронної цифрової карти, створеної по матеріалах «Київгеоінформатики», яка застосовувалася при розробленні графічних матеріалів «Схеми планування території Херсонської області».

Містобудівна документація розроблена як набір цифрових геопросторових даних з наступним формуванням векторних цифрових карт (документів карт – креслень) та друком комп'ютерних зображень на папері.

Графічна частина документації виконана з використанням технології геоінформаційних систем (ліцензійні програми ArcGis 10.4).

Згідно Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» ст. 16 п.1 «Містобудівна документація на місцевому рівні розробляється з урахуванням даних державного земельного кадастру».

У зв'язку з відсутністю у Замовника матеріалів земельного кадастру, план існуючого використання території виконаний з використанням даних оновленої Публічної кадастрової карти України та супутникових карт.

При розробленні містобудівної документації враховано «Перелік відомостей, що становлять службову інформацію у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України», затвердженого Наказом Мінрегіонбуду України від 06.06.2011 №68 (зі змінами, внесеними наказами Мінрегіонбуду України від 16.09.2013 №452, від 17.09.2014 №259, від 29.02.2016 №43), мають гриф обмеження доступу «для службового користування».

Затверджена у чинному порядку дана містобудівна документація є обов'язковим документом для всіх організацій та установ, які здійснюють будівництво на території міста.

1. ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОГНОЗ

Реалістичний варіант прогнозу передбачає поступове зменшення чисельності населення обласного центру, на кінець прогнозованого періоду кількість жителів м. Херсон стане меншою на майже 35% відносно 2002 року – і складатиме 213,8 тис. осіб. В середньому чисельність жителів міста буде зменшуватися протягом прогнозного періоду на близько 2,8 тис. осіб щорічно.

На початку прогнозного горизонту (2021 р.) серед мешканців обласного центру превалювали жінки, які склали 55,2% від загальної чисельності населення. Протягом років прогнозу розглянута перевага зменшиться на 0,7 в.п. і частка жінок на початок 2046 р. становитиме 54,5%.

На кінець прогнозного горизонту (2046 р.) трохи менше половини (49,9%) жителів м. Херсон перебуватиме у працездатному віці, що на 6,0 відсоткових пунктів менше, ніж на початку прогнозного горизонту.

Стрімкими темпами посилюватиметься процес старіння населення: на кінець прогнозного періоду, відносно початку 2021 р., частка осіб віком 60 років і старше у обласному центрі збільшиться на 9,6 в.п. і дорівнюватиме 33,3%.

За даним варіантом прогнозу, частка дітей віком молодше 15 років у м. Херсон до 2046 року зменшиться на 3,9 в.п. у порівнянні з 2021 роком і становитиме 11,4%.

Згідно з **оптимістичним варіантом** прогнозу м. Херсон очікує зменшення чисельності населення на 7,6% відносно початку 2021 року. На кінець прогнозного горизонту чисельність населення обласного центру становитиме 262,2 тис. осіб.

Протягом років прогнозу перевага жінок у структурі населення обласного центру знизиться на 2,0 в.п. і їхня частка на початок 2046 р. складатиме 53,2%. Трансформація вікового складу населення м. Херсон спричинить зменшення частки осіб працездатного віку на кінець прогнозного періоду на 5,3 в.п. (до 50,6%). Абсолютна чисельність осіб даної категорії зменшиться на понад 25 тис. осіб.

У місті загостриться процес старіння населення. Якщо у 2021 р. частка осіб віком 60 років і старше складала 23,7% населення обласного центру, то до 2046 р. вона збільшиться на 7,3 в.п. і становитиме вже близько 31%.

Загалом, у м. Херсон на кінець прогнозного періоду на 1,7 в.п. зменшиться частка дітей віком до 15 років порівняно з 2021 р. (із 15,3% до 13,6%).

Чисельність населення на 01.01.2041 складе за реалістичним варіантом прогнозу 224,4 тис. осіб, за оптимістичним варіантом прогнозу 260,3 тис. осіб.

Для розрахунку об'ємів нового житлового будівництва, необхідної місткості об'єктів громадського обслуговування населення, інженерно-транспортної інфраструктури на розрахунковий строк **чисельність населення м. Херсон приймалася за оптимістичним варіантом прогнозу у 260,3 тис. осіб.**

2. НОРМАТИВНА ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ОБ'ЄКТАМИ ГРОМАДСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ

Для визначення параметрів розвитку соціальної інфраструктури зроблено розрахунок нормативної ємності установ та організацій громадського обслуговування населення.

Розрахунок ємності об'єктів обслуговування для населення міста здійснений за додатком Е.1 (**обов'язковий**), для населення зони впливу за додатком Е.2 (**довідковий**) ДБН Б.2.2-12-2019.

Чисельність населення зони впливу Херсон приймалася¹:

- Херсонської обласної системи розселення (без населення міста) орієнтовно **700,0** тис. осіб;
- Херсонської міжрайонної системи розселення (без населення міста) орієнтовно **215,0** тис. осіб;
- Херсонського району орієнтовно **115,0** тис. осіб.

Напрямки розвитку соціальної інфраструктури м. Херсон визначені з акцентом на заклади та установи, що мають соціально-вагомий напрямок (будуються та утримуються за рахунок міських або державних коштів).

Це установи освіти (заклади дошкільної та загальної середньої освіти), охорони здоров'я (лікарні, поліклініки), культури і мистецтва (клубні установи та центри дозвілля, бібліотеки та ін.), фізкультурно-спортивні та оздоровчі споруди (спортивні зали, басейни).

Слід зазначити, що будівельні нормативи охоплюють значну кількість установ та підприємств обслуговування населення. Але є об'єкти обслуговування населення, які не регламентуються будівельними нормами, проте активно будуються у містах, особливо у великих за кількістю населення. Це переважно об'єкти активного відпочинку та дозвілля: аквапарки, роледроми, ковзанки (цілорічного функціонування), велосипедні траси для маунтбайку, мотокросні траси, сноубордні траси (у засніжений час), дитячі ігрові містечка, вечірні клуби та ін.

Важливим є забезпеченість установами та підприємствами повсякденного попиту – магазинами, ринками, підприємствами харчування.

Проте розвиток цих закладів визначається та регулюється попитом населення.

Також це стосується і видовищних закладів (кінотеатри, концертні зали), підприємств побутового обслуговування, комунального обслуговування (пральні, хімчистки, бані й душові), кредитно-фінансових установ, установ житлово-комунального господарства. Ці заклади зосереджені переважно у приватній власності. Тут спостерігається коливання динаміки (як кількості так і ємності) в залежності від попиту та інших соціально-економічних чинників.

¹ З урахуванням положень «Схеми планування території Херсонської області», існуючої демографічної ситуації, аналізу динаміки чисельності населення

У зв'язку із реорганізацією комунальної сфери (створення ОСББ, управляючих компаній тощо) буде некоректним застосовувати нормативи щодо житлово-експлуатаційних організації житлового району та житлових кварталів (мікрорайонів).

Слід зазначити, що існуючий рівень попиту населення в закладах культури та мистецтва, які є обов'язковими при проектуванні, значно знизився через науково-технічний поступ і доступність видовищно-просвітницьких послуг. Замість танцювальних залів більш популярними є дискотеки, «домашні кінотеатри» конкурують з кінотеатрами, не користуються попитом приміщеннях для культурно-масової роботи, дозвілля й аматорської діяльності; попит щодо послуг бібліотек знижує розвиток цифрових технологій (інтернет, рідери).

Тому існування та будівництво нових культурно-мистецьких закладів буде залежати від попиту і, відповідно, від підприємницьких ініціатив.

На розрахунковий строк передбачається, що існуючі установи культури і мистецтва залишаться «базовим каркасом» щодо культурного життя в місті.

Також слід зазначити, що на даний час в Україні відбуваються процеси щодо закриття міжшкільних навчально-виробничих комбінатів, які переважно дублюють функції професійно-освітніх закладів (ліцеїв) та мають низьку частку наповнюваності. Тому розвиток їх у м. Херсон не передбачається.

Під нову громадську забудову передбачено близько 45,3 га. Крім того 4,2 га резервних територій під громадську забудову.

Даних територій є достатньо для розміщення нових об'єктів громадського забезпечення

Таблиця 1. Розміщення недостатніх за нормативами об'єктів громадського обслуговування населення

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Необхідно додатково	Розміщення
Заклади дошкільної освіти (ЗДО)	місце	996	3 ЗДО згідно ДПТ, інші у районах нової житлової забудови
Міжшкільні навчально-виробничі комбінати	місце	1350	На базі існуючих закладів професійної освіти-технічної освіти (ліцеїв)
Станції (підстанції) екстреної медичної допомоги	спец-автомобіль	20	На територіях нової громадської забудови
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі (мікрорайоні)	м ² загальної площі	18235	В мікрорайонах (кварталах) нової житлової забудови
Басейни криті й відкриті загального користування для населення	м ² дзеркала води	10739	На територіях нової громадської забудови
Приміщення реабілітаційного призначення	м ² загальної площі	3908	В мікрорайонах (кварталах) нової житлової забудови
Клубні приміщення за місцем проживання	місце	3908	На територіях нової громадської забудови
Кінотеатри	місце	3796	На територіях нової громадської забудови

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Необхідно додатково	Розміщення
Опорний пункт охорони правопорядку	м ² заг. площі	16930	В мікрорайонах (кварталах) нової житлової забудови
Готелі	місць	71	На територіях нової громадської забудови
Громадські вбиральні	прилад	140	На територіях нової громадської забудови

Особливу увагу, при виділенні нових громадських територій, приділено соціально важливим об'єктам, що будуються та фінансуються за рахунок міського бюджету – закладам освіти, охорони здоров'я, спорту.

Для покриття потреби в недостатніх за нормативами місцях в закладах дошкільної освіти, з урахуванням пішохідної доступності, запроєктовано 7 таких об'єктів

Відповідно розроблених детальних планів територій та проектних рішень, нові заклади дошкільної освіти матимуть ємність у 1160 місць:

- мікрорайон «Таврійський 4Б»: 3 заклади дошкільної освіти (два на 240 місць; один на 200 місць);
- мікрорайон «Таврійський» (район одноквартирної забудови): 2 заклади дошкільної освіти (по 120 місць кожний);
- мікрорайон «Корабел»: заклад дошкільної освіти на 120 місць;
- мікрорайон «Радгосп»: заклад дошкільної освіти на 120 місць.

Щодо закладів охорони здоров'я, слід зазначити про наміри створення поруч міської межі (біля житлових мікрорайонів Таврійський та Рагосп) багатопрофільного Південноукраїнського центру трансплантології.

Реалізація даного проекту дозволить отримати повну автономізацію медичної служби у Херсонській області.

Ініціаторами створення Південноукраїнського центру трансплантології є Інститут серця, Міністерство охорони здоров'я України, Херсонська обласна державна адміністрація та Херсонська міська рада.

Проект передбачає будівництво медичного університету, багатопрофільної університетської медичної клініки (на 900 ліжок з відділеннями кардіохірургії, нейрохірургії, онкології, дитячого відділення), кампусу для викладачів і студентів, учбово-лікувальними підрозділами із сучасним обладнанням. Також поруч буде медичний коледж для підготовки (навчання) медичних сестер та фельдшерів. За основу проекту приймався діючий кампус в місті Брно (Чехія).

Ще одним напрямків щодо розвитку у м. Херсон об'єктів громадського обслуговування населення є будівництво басейнів (критих і відкритих), що відіграють позитивну роль у спортивному та оздоровчому житті громадян міста.

3. ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО

Нове багатоквартирне будівництво

На розрахунковий строк нова багатоквартирна забудова запроєктована в існуючій межі міста на вільних територіях на площі близько 56,4 га: 5 площадок та вибірково по місту.

Таблиця 2. Площадки (мікрорайони, квартали) нового багатоквартирного будівництва

Перелік площадок	Площа	Кількість квартир	Загальна площа	Чисельність населення
	га	одиниць	тис. м ²	осіб
На вільних територіях	41,0	7768	513,6	15536
1. Мікрорайон «Таврійський 4 Б»	18,4	4433	278,9	8866
2. Мікрорайон «Корабел»	8,7	1413	100,5	2826
3. Квартал по вул. Патона	1,7	320	22,0	640
4. Квартал по вул. Робоча	3,4	760	53,2	1520
5. Мікрорайон «Радгосп»	8,8	842	59,0	1684
Вибірково:	15,4	2522	167,5	5044
- площадки за ДПТ	6,1	1242	77,3	2484
- площадки проектні	9,3	1280	90,2	2560
РАЗОМ	56,4	10290	681,1	20580

При аналізі та виборі ділянок під нову багатоквартирну забудову були враховані наявні розроблені детальні плани територій.

Весь обсяг нового багатоквартирного будівництва у місті запроєктовано на територіях вільних від забудови.

Загальний обсяг багатоквартирного будівництва визначений у **681,1** тис. м² загальної площі (~ 10290 квартир).

Середня поверховість нової забудови становить 9 поверхів (багатоповерхова забудова) із середньою щільністю 11,1 тис. м²/га (додаток В.1 ДБН Б.2.2-12:2019).

Нове одноквартирне будівництво

При аналізі територій міста були виявлені території лише 8,9 га, на яких можливе розміщення одноквартирної забудови. Це квартал «Радгосп» (площа 5,7 га) та вибірково по місту (3,2 га).

Усього на розрахунковий строк на цих територіях передбачено близько 159 ділянок для будівництва та обслуговування житлового будинку і господарських будівель (присадибні ділянки).

Крім того, на розрахунковий строк враховане незавершене одноквартирне (садибне) будівництво (773 ділянки відведені згідно розроблених детальних планів територій, таблиця П.3.2).

Таблиця 3. Площинки (квартили) нового одноквартирного (садибного) будівництва

Перелік площадок	Площа	Кількість ділянок	Загальна площа	Чисельність населення
	га	одиниць (квартир)	тис. м ²	осіб
На вільних територіях	5,7	114	13,7	228
Квартал «Радгосп» (зблокована, по 0,04 га)»	5,7	114	13,7	228
Незавершене будівництво (садибна)	70,3	773	195,6	1546
Мікрорайон «Таврійський» (в межах вул. Тарле – вул. 49 Гвардійської Херсонської дивізії – вул. Нестерова – вул. Володимира Великого)	27,0	254	76,2	508
Мікрорайон «Таврійський» (в межах вул. 49 Гвардійської Херсонської дивізії – вул. Нестерова – вул. Володимира Великого – вул. Космічна)	25,0	280	84,0	560
Мікрорайон «Таврійський 4Б»	5,6	65	9,3	130
Мікрорайон «Старий острів» (район Нафтогавані)	8,0	106	12,7	212
Квартал обмежений залізничною колією, р. Кошова – оз. Лопуха	3,8	45	6,5	90
у кварталі (вул. Пушкінська – вул. Смольна – вул. Комарова – вул. Качельна)	0,9	23	6,9	46
Вибірково (садибна):	3,2	45	5,4	90
Разом	79,2	932	214,7	1864

Загальна площа одноквартирної забудови становитиме близько 214,7 тис. м² (на вільних територіях прийнято середній розмір будинку у 120 м² загальної площі).

Проектний житловий фонд міста

На розрахунковий строк житловий фонд м. Херсон зросте орієнтовно на 10,3% і складе близько 9,2 млн. м² загальної площі.

Переважатиме, як і нині, багатоквартирна забудова, як за загальною площею (~ 67,5% від загальної площі по місту), так і за кількістю помешкань (~ 71,8%).

Житлова забезпеченість по місту збільшиться на 20,5% і досягне рівня 35,3 м² на одного мешканця: у багатоквартирній забудові ~ 32,0 м²/людину (оцінка), в садибній забудові 46,1 м²/людину (оцінка).

Нижче, у таблиці 4, наведена динаміка житлового фонду міста на розрахунковий строк (до 2041 року).

Таблиця 4. Динаміка житлового фонду по м. Херсон на розрахунковий строк

Житловий фонд за видами забудови	На 01.01.2021		Нове будівництво		На 01.01.2041		Населення		Житлова забезпеченість	
	загальна площа	кількість квартир	загальна площа	кількість квартир	загальна площа	кількість квартир	існуюче	проектне (оцінка)	існуюча	проектна
	тис. м ²	одиниць	тис. м ²	одиниць	тис. м ²	одиниць	тис. осіб	тис. осіб	м ² /люд.	м ² /люд.
Багатоквартирний	5728,9	100073	681,1	10290	6410,0	110363	218,3	200,3	26,2	32,0
Одноквартирний	2571,9	42450	214,7	932	2786,6	43385	65,3	60,0	39,4	46,1
РАЗОМ	8300,8	142523	895,8	11222	9196,6	153748	283,6	260,3	29,3	35,3

4. РОЗМІЩЕННЯ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Схема розміщення існуючих пожежних частин засвідчує, що їх нормативні радіуси обслуговування (3 км по дорогах загального користування) не покривають усі міські території.

Згідно ДБН Б.2.2-12:2019 необхідна мінімальна кількість основних пожежних автомобілів у м. Херсон становить 36 пожежних автомобілів:

- 33 основних пожежних автомобілів (автоцистерни або автонасоси), згідно норми таблиці 15.1 (для населених пунктів з населенням від 201 до 500 тис. осіб - 1 пожежний автомобіль на 8,0 тис. осіб);
- 3 спеціальні автомобілі (автодрабини або автопідйомники) згідно норми таблиці 15.12, як для міста з населенням від 100 до 350 тис. осіб¹.

На даний час загальна кількість основних пожежних автомобілів (АЦ) становить 12 одиниць, а спецавтомобілів (АД) – 3 одиниці.

Таким чином, відповідно вимог державних будівельних норм, в місті не достатньо основних пожежних автомобілів. Дефіцит складає **21** одиниць – усі основні пожежні автомобілі (АЦ).

За пропозиціями ГУ ДСНС у Херсонській області, з метою забезпечення нормативних вимог, пропонується створення пожежного депо в мікрорайоні Таврійський.

Враховуючи масштаби міста, його розміри та необхідність забезпечення нормативних вимог (радіус обслуговування пожежними депо прийнятий у 3 км по дорогах загального користування), на розрахунковий строк пропонується розміщення в межі міста нових 4 пожежних депо (II типу на 5 основних пожежних автомобілі) та розбудова існуючого (3 ДПРЧ):

- по вул. Ракетна;
- вул. Бериславське шосе – вул. Кримська;
- район вул. Нафтовиків, вул. Робоча, вул. Західна об'їзна, вул. Проектна
- по вул. Проектній-7 на 4 автомашини;
- розбудова існуючого у мікрорайоні «Корабел».

Відповідно Додатку Е.4 ДБН Б.2.2-15:2019 розміри земельних ділянок під пожежно-рятувальні підрозділи для міст з кількістю населення від 201 до 500 тис. осіб складають 0,9 – 2,2 га на об'єкт.

Проектні пожежні депо показані на кресленні «Генеральний план (основне креслення)».

¹ При введенні до штатів пожежних частин спеціальних пожежних автомашин слід передбачати 50%-й резерв таких машин у гарнізоні.

5. ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ

Згідно ДБН Б.2.2-12:2019 м. Херсон розташоване у підзоні 4.3 Південнестепова зона IV зони Степова зона, у якій застосовується норматив 12 м² зелених насаджень загального користування на 1 особу.

На даний час площа зелених насаджень загального користування становить 201,3 га, що становить 59,2% від нормативної потреби.

Таблиця 5 Структура існуючих зелених насаджень загального користування у м. Херсон

Вид насаджень	Усього		Суворовський район		Корабельний район		Дніпровський район	
	кількість	площа	кількість	площа	кількість	площа	кількість	площа
Парки	13	173,98	5	112,14	6	47,64	2	14,20
Сквери	26	27,327	15	10,6132	7	4,8818	4	11,828
Разом	39	201,307	20	122,7532	13	52,5218	6	26,028

Розміщення зелених насаджень загального користування є нірвнмірним. У Суворовському районі знаходиться 61% від усіх зелених насаджень міста, у Корабельному районі – 26%, у Дніпровському – 13%.

Відповідно є диференціація щодо кількості зелених насаджень загального користування, що припадає на 1 мешканця. Нині на 1 мешканця міста в середньому припадає близько 7,1 м² зелених насаджень загального користування. Найбільше зелених насаджень загального користування припадає на 1 мешканця Суворовського району – 10,5 м². У Корабельному районі (5,1 м²) та Дніпровському районі (4,1 м²) показники є нижче середнього рівня.

Згідно таблиці 8.1 ДБН Б.2.2-12:2019 нормативна площа загальноміських зелених насаджень загального користування для населення м. Херсон, виходячи із чисельності населення міста на розрахунковий строу 260,3 тис. осіб, складає **312,36** га (норматив 12 м² особу як для міста, розташованого у підзоні 4,3 Південнестепова зона IV зони Степова зона).

На розрахунковий строк дефіцит зелених насаджень загального користування складає близько 111,1 га.

Проектом пропонується створення нових об'єктів, площею біля **111,1** га.

Таблиця 6. Проектні зелені насадження загального користування

Проектні зелені насадження загального користування	Площа, га
Парки, сквери, зелені зони	90,10
1. Сквер на Лесі Українки	1,10
2. Сквер Кримський	0,27
3. Сквер Миру	0,71
4. Зелена зона на Тихій -1	0,50
5. Зелена зона на Тихій-2	1,30
6. Сквер Перекопський	0,12
7. Парк на Патона	3,60

Проектні зелені насадження загального користування	Площа, га
8. Пляжно-паркова зона Малібу	12,70
9. Сквер на Патона	0,30
10. Сквер на Дорофєєва	0,37
11. Зелена зона Острів	9,50
12. Сквер музейний на Воронцова	0,26
13. Сквер на Корабелах	0,74
14. Сквер на вул. Фрітауна	0,18
15. Сквер на Стрітенській	0,35
16. Сквер на Робочій	0,17
17. Сквер Санаторний	0,60
18. Сквер біля храму на Залаегерсег	0,85
19. Зелена зона та сквер ""Фабрика"	4,40
20. Сквер тепличний-1	1,20
21. Сквер тепличний-2	1,10
22. Зелена зона радгоспівська	2,50
23. Сквер Космічний	2,00
24. Бульвар Північний	0,60
25. Сквер Нестерова	0,40
26. Зелена зона Таврійський-4 Б	3,90
27. Сквер Інгульський	0,12
28. Сквер на Набережній	0,15
29. Сквер водоканалу	0,35
30. Парк "Фрегат"	0,66
31. Парк на Набережній	1,90
32. Набережна Коропенка	0,80
33. Парк бібліотеки	1,20
34. Сквер Університетський	0,80
35. Сквер на Кременчуцькій	0,15
36. Зелена зона Облради	0,70
37. Сквер на Мирній	0,80
38. Сквер Торговий	0,25
39. Бульвар Торговий	0,30
40. Сквер на Толстого	0,06
41. Сквер на Куліша	0,62
42. Спортивна зона Острівська	2,00
43. Зелена зона Яружна	3,60
44. Зелена зона Яружна-2	3,00
45. Зелена зона Лавреньова	0,65
46. Бульвар Будівельників	1,80
47. Сквери на Богуна	1,30

Проектні зелені насадження загального користування	Площа, га
48. Сквер на Бериславським шосе	1,10
49. Сквер Технічний	1,30
50. Сквер Гагаріна	0,09
51. Меморіальний парк	12,5
52. Сквер на Крайній	0,11
53. Сквер на Корсакова	0,18
54. Сквер біля пам'ятнику морякам	0,21
55. Зелена зона пляж Лілея	2,80
56. Сквер на Острівському шосе	0,75
57. Сквер на Адмірала Сенявіна	0,08
58. Сквер на Чорноморській	0,05
Лугопарки	21,00
59. Лугопарк біля оз. Лопуха	8,5
60. Лугопарк біля аквапарку	2,53
61. Лугопарк на Патона	4,3
62. Лугопарк біля пляжу Лілея	5,67
РАЗОМ	111,1

Таким чином, на розрахунковий строк, загальна площа зелених насаджень загального користування складе близько **312,4** га (201,3 га існуючих плюс 111,1 га проектних).

ІНШІ ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ

Також, проектом передбачена організація зелених насаджень спеціального користування. Озеленені території спеціального призначення не нормуються; їх організація згідно з проектом передбачає:

- створення озелених санітарно-захисних зон навколо промислових підприємств, об'єктів транспорту, складів та об'єктів технічної інфраструктури, охоронних зон артезіанських свердловин питної води;
- формування захисних насаджень в зонах акустичного дискомфорту, спричиненого впливом автотранспорту, озеленення вулиць;
- озеленення прибережних захисних смуг річок, ярів, навколо природних та штучних водоймищ.

Для формування єдиної системи зелених насаджень та їх реконструкції на території м. Херсон необхідно розробити «Схему перспективного озеленення території міста».

Необхідно зазначити, що дуже важливим є *переведення зелених насаджень загального користування в категорію земель рекреаційного призначення* (для цього необхідно підготувати рішення щодо переведення та затвердити їх на сесії міської ради). Це не дозволить забудову в зелених зонах міста та зменшення їх площ.

6. КЛАДОВИЩА

Згідно вихідних даних (лист департаменту міського господарства Херсонської міської ради від 29.09.2021 №01-35-1352/17) у межі та за межею міста розташовано 6 кладовищ, з них лише 1 діюче, інші є закритими.

Таблиця 7. Характеристика кладовищ м. Херсон

Найменування	Місцезнаходження (адреса)	Площа, га	Статус і рік закриття
Меморіальне кладовище	межа вул. І. Куліка – просп. Ушакова - вул. Тираспольська – вул. Молодіжна	10,49	закрите
Німецьке кладовище	в межах вулиці Фонтанної та Макеєвського провулку	2,4	закрите (1951 р.)
Єврейське кладовище	в межах вулиць Філатова та Стрітенської	2,65	закрите (1965 р.)
Забалківське кладовище	в межі вулиць Запорізької, Вільхової, Садової, Смольної	9,5	закрите (1965 р.)
Кладовище сел. Комишани	за межею селища Комишани	71,5	закрите (1998 р.)
Кладовище сел. Геологів	за межею селища Геологів	92,2697	діюче (частка заповнення 70%)
Разом		188,8097	

Загальна площа міських кладовищ складає близько 188,8 га. Обслуговує територію кладовищ КП Херсонської міської ради «Ритуальна служба».

Існуючий резерв діючого кладовища становить близько **27,6** га.

На розрахунковий строк потреба в територіях під кладовища традиційного поховання складає близько **62,5** га (виходячи з нормативного розрахунку - 0,24 га на 1 тис. мешканців згідно додатку Е.4 (довідковий) ДБН Б.2.2-12:2019).

Таким чином, існуючого резерву території діючого кладовища є не достатньо. На розрахунковий строк потреба в територіях під кладовища складає близько **35,0** га.

Потреба у додаткових територіях передбачається за рахунок розширення діючого кладовища, розташованого поруч селища Геологів.

Для вирішення проблеми у нових територіях під захоронення пропонується також будівництво крематорію на ділянці діючого кладовища.

У разі кремації близько 50% покійників (130,0 тисяч), для їх поховання необхідна площа складе біля 2,6 га (при нормативі 0,02 га на 1 тис. покійників). Для інших покійників (130,2 тисяч), що будуть поховані традиційним способом, необхідна площа становитиме біля 31,3 га. Тобто, враховуючи також площу під крематорій, необхідно близько 40 га територій.

Це становитиме близько 70% від існуючого резерву діючого кладовища.

Необхідність будівництва крематорію також обґрунтовується вимогами щодо утилізації біологічних відходів медичних установ.

7. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ОХОРОНИ НЕРУХОМИХ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 №878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України» Херсон віднесений до історичних населених пунктів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 №318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць», а також Постановою Кабінету Міністрів України від 03.07.2006 №909 (п. 2) визначена необхідність розроблення науково-проектної документації для визначення, використання і збереження історичного ареалу міст, селищ та сіл, занесених до списку історичних населених пунктів.

Згідно діючої нормативної документації розроблена науково-проектна документація «Коригування історико-архітектурного опорного плану м. Херсон з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів»(ПОГ «Інститут культурної спадщини» Всеукраїнської Ради з охорони культурної спадщини України, 2021 рік).

Згідно цієї науково-проектної документації, об'єкти, що репрезентують культурну спадщину міста Херсона, представлені пам'ятками (об'єктами) архітектури, історії, археології та монументального мистецтва, садово-паркового мистецтва.

На сьогоднішній день на території м. Херсон загальна кількість об'єктів культурної спадщини, що перебувають на державному обліку становить 301 об'єкт (включаючи комплекси). З них:

- пам'ятки архітектури 127 (17 – національного значення, 110 - місцевого),
- пам'ятки історії 119 (110 з єдиною видовою ознакою, решта – з подвійною),
- пам'ятки монументального значення – 13 (одна з них національного значення, решта – місцевого). Серед пам'яток національного значення 7 виступають з другою видовою ознакою – «історія»; подібну подвійну видову ознаку має 12 пам'яток архітектури місцевого значення. Дві пам'ятки мають подвійну видову ознаку «історія, монументальне мистецтво».
- одна пам'ятка археології місцевого значення (з 6 складових – курганів).
- 41 об'єкт має статус щойно виявлених об'єктів культурної спадщини, їх видова приналежність – архітектура, історія, монументальне мистецтво.

За результатами натурних обстежень міста, вивчення картографічних, іконографічних та писемних джерел до постановки на державний облік пропонуються ще 19 об'єктів (10 за видом архітектури, 6 – історії, 2 – археології, 1 – за подвійною видовою ознакою – архітектура, історія), що мають безумовну історико-культурну цінність, в яких знайшла відбиток історія міста і країни в цілому.

Окрім того, на території міста 9 об'єктів належать до природно-заповідного фонду України, усі є пам'ятками місцевого значення. З них три – парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, решта – природи (дуби).

На території міста, за ступенем історико-культурної цінності, визначені:

- межа історичного ареалу;
- комплексна охоронна зона;
- зона регулювання забудови історичного центру Херсона;
- зона регулювання забудови історичних місцевостей Забалка і Сухарине;
- зона регулювання забудови проспекту Ушакова;
- зона регулювання забудови набережної Дніпра;
- рекомендована зона охоронюваного ландшафту;
- території пам'яток археології;
- археологічна охоронна зона;
- території пам'яток;
- охоронні зони пам'яток.

Режим використання територій в межах вищезазначених зон визначений в текстових матеріалах коригування історико-архітектурного опорного плану.

Згідно з чинним законодавством ці території спеціально виділяються з метою захисту традиційного характеру середовища окремих пам'яток, комплексів (ансамблів). При визначенні номенклатури, меж і режимів використання територій зон охорони пам'яток керувались такими засадами: нові зони охорони пам'яток визначались згідно вимог державних будівельних норм і правил, виходячи з наявності в місті пам'яток архітектури й містобудування, а також пам'яток історії і монументального мистецтва, взятих на державний облік відповідно до чинного законодавства. При цьому також враховувалося територіальне розміщення тих об'єктів, що пропонуються для внесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Враховувались також території історичних кладовищ з пам'ятками історії, які розташовані на їх територіях, результати історико-містобудівного дослідження етапів територіального та планувального розвитку міста Херсона.

8. ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ

Основними цілями проекту внесення змін до генерального плану розвитку міста Херсона визначено раціональне використання міської території, створення громадських просторів, які підвищують зручність і комфорт для жителів міста, сприяють збереженню існуючих ресурсів, природних зон та визначають місця для відпочинку.

Планувальний розвиток передбачається за рахунок переважно внутрішніх територіальних ресурсів в існуючій адміністративній межі.

Висновки характеристики існуючого стану планування та забудови міста, показують, що основними його проблемами є не тільки застаріла планувальна структура, що не відповідає сучасним і перспективним вимогам, але й тим розривам, який найбільш помітно проявляється в зв'язку зі значним збільшенням інтенсивності міського транспортного руху.

Для вирішення цих проблем унесенні змін до генерального плану передбачається:

- функціональне зонування, як основа територіального розвитку та упорядкування міста;
- реорганізація існуючої системи магістральних вулиць і доріг з метою забезпечення достатньої швидкості, комфортабельності і безпеки руху;
- удосконалення системи обслуговування всіх рівнів;
- інженерна підготовка та благоустрій територій;
- заходи щодо охорони та оздоровлення навколишнього середовища.

З метою забезпечення раціонального використання території міста та створення сприятливих умов для проживання проектом передбачається організація функціональних зон: загальноміського центру; сельбищної; промислово-складської; зони зелених насаджень та відпочинку (ландшафтно-рекреаційна).

В основу територіального упорядкування покладена ідея формування планувальних зон міста на основі реорганізації, нового будівництва і реконструкції міської вуличної мережі відповідно до сучасних вимог і перспективного розвитку міста.

Формування проектної планувальної структури підпорядковане вирішенню головних задач:

- покращення еколого-містобудівних характеристик житлової зони міста;
- забезпечення ефективними зв'язками нових ділянок житлово-громадської забудови з зоною загальноміського центру і місцями рекреації;
- сприяння активізації містобудівних процесів в депресивних районах міста.

Запропоновані даним проектом зміни до генерального плану і уточнення його рішень полягають в визначенні найбільш пріоритетних і можливих, з точки зору реалізації, елементів планувального каркасу.

Відповідно до прийнятого рішення, роль такого планувального каркасу будуть виконувати головні осі функціональної діяльності міста – автомагістралі загальноміського значення, а саме:

- у меридіанному напрямку – по вулицях Залаегерсег, Адмірала Макарова, Володимира Великого, Проектна №4, Миколаївське шосе, проспект Ушакова,;
- у широтному напрямку – по вулицях Ракетній, Паровозній, Нафтовиків, просп. 200-річчя Херсона, Залізничній, Пугачова, Соборній, Грецькій, Перекопській, Бериславському шосе.

Запропонована мережа магістралей загальноміського значення доповнюється мережею вулиць районного значення, які зв'язують окремі житлові райони, рекреаційні зони і групи промислових підприємств.

Згідно з прийнятою планувальною структурою в даному проекті з метою раціонального використання міських земель і створення сприятливих умов проживання формуються наступні функціональні зони: зона загальноміського центру; житлова зона; виробнича зона; рекреаційна зона.

Зона загальноміського центру

Даною документацією розглядається як поліфункціональна структура і містить в собі зону історичного ядра віссю якого є проспект Ушакова, зону адміністративних будинків, торгово-комерційних установ, установ культурно-побутового обслуговування, рекреаційну зону.

Проектним рішенням передбачені основні заходи щодо організації функціонування загальноміського центру:

- реконструкція історичного ядра зі збереженням основ структури і характеру сформованої забудови, дотриманням режимів історичних ареалів і комплексної охоронної зони культурної спадщини;
- розширення зони загальноміського центру за рахунок освоєння територій вивільнених від виробничих підприємств, які розташовані в центральній історичній частині міста;
- диференціація руху пішоходів і транспорту;
- озеленення і санація внутрішніх кварталних територій.

Функціональний розподіл території центру: зона історико-архітектурна з виділенням пам'яток і їх зон охорони, ділова, комерційна зони, зона культурно-просвітницьких установ, зона житлової забудови, рекреаційна (бульвари, сквери, парки) – можуть бути конкретно визначені на наступних стадіях проектування (детальний план території і правила забудови).

По своїй містобудівній ємкості історично сформована частина міського центру не може задовольнити потреб як зона громадсько-ділової активності всього міста.

Враховуючи планувальні особливості міста, пропонується розширення зони в північному напрямку з розміщенням нового поліфункціонального центру в вздовж вул. Тираспольської та Іллюши Кулика.

Проектом передбачається ряд реконструктивних заходів :

- реконструкція кварталу центрального ринку (вул. Потьомкінська);
- освоєння під розміщення громадських, торгових і адміністративних закладів виробничої території Херсонського машинобудівного заводу по вул. Тираспольській зі зміною цільового призначення земельних ділянок;
- формування громадської і рекреаційно-розважальної зони біля набережної поруч готелю «Фрегат».

В центральній частині міста передбачено близько 12,2 га територій перспективної зміни цільового використання ділянок непрацюючих виробничих та комунальних, складських підприємств для розміщення житлово-громадської забудови.

Запропоновані заходи повинні виконуватися з урахуванням обмежень, визначених історико-архітектурним опорним планом міста.

Периферійні зони поліфункціональних громадських центрів намічені:

- на півночі Суворовського адміністративного району розвиток поліфункціонального центру в вздовж вул. 49-ї Гвардійської Дивізії, як зони ділової і комерційної активності Таврійського житлового району міста, та формування локального центру біля залізничного вокзалу;
- у Корабельному адміністративному районі: на півдні – уздовж вул. Євгена Патона, в західному напрямку – уздовж вул. Лавреньова – просп. Святих Кирила та Мефодія, з формуванням рекреаційної пішохідної зони вздовж проспекту Будівельників;
- у Дніпровському адміністративному районі – уздовж вул. Залагерсет формування зони громадського підцентру з виділенням пішохідної зони вздовж вул. Лесі Українки.

Житлова зона

При формуванні архітектурно-планувальної структури міста розміщення житлової забудови є основоформуєчим. В даному проекті в якості основних факторів, що визначають вибір ділянок для житлового будівництва прийняті наступні:

- вибір стратегічного напрямку розвитку міста;
- наявність придатних для житлової забудови земель;
- необхідність створення зручних зв'язків сельбищних зон з місцями прикладення праці, закладами обслуговування, рекреацією;
- можливість забезпечення ділянок джерелами і мережами інженерного обладнання;
- стан навколишнього середовища.

Розвиток житлової зони передбачається за рахунок освоєння ділянок в існуючій межі міста на вільних землях, в кварталах вибіркової реконструкції і на ділянках недіючих підприємств.

Згідно проектних рішень нове багатоквартирне будівництво здійснюватиметься на площі 56,4 га.

Багатоквартирне житлове будівництву передбачено:

- у Суворівському адміністративному районі – мікрорайон «Таврійський 4-Б» та по вул. Проектній №13 , а також невеликі ділянки по просп. Ушакова, вул. Молодіжній, вул. Українській, вул. Гімназичній, вул. Олесь Гончара, вул. Пилипа Орлика, вул. Кременчуцькій;
- у Корабельному адміністративному районі – добудова мікрорайону «Корабел», а також ділянки по вул. Патона, вул. Миколаївське шосе, вул. Стрітенській, вул. Робочій, вул. Фрітаун, просп. Кирила та Мефодія, в районі нафтогавані (подовження вул. Марії Фортус);
- у Дніпровському адміністративному районі – ділянки по вул. Ливарній, вул. Бериславське шосе.

При аналізі і виборі ділянок під нову багатоквартирну забудову були враховані наявні розроблені детальні плани територій:

Крім того, передбачено вибіркоче будівництво в кварталах існуючої багатоквартирної забудови.

Також виділено близько 14,0 га територій резерву багатоквартирної забудови, як варіанти освоєння територій виробничих підприємств. Освоєння ділянок можливе після зміни функціонального призначення територій з урахуванням параметрів санітарно-захисних зон діючих підприємств.

У «Внесенні змін до генерального плану м. Херсона» визначені території розміщення одноквартирної (садибної) забудови вибірково по місту, де такий тип забудови традиційно склався і зафіксований в попередніх затверджених містобудівних документах.

Необхідно відмітити досить повільну забудову ділянок одноквартирної (садибної) забудови в мікрорайоні «Таврійський 4А», розміщення якої було передбачено генеральним планом м. Херсона 2003 року. На ці території були розроблені детальні плани територій, але не сформована вулична мережа та відсутня інженерно-транспортна інфраструктура.

В районі вул. Проектної №14 запроектовані ділянки одноквартирної зблокованої забудови.

В Корабельному адміністративному районі ділянки проектної садибної забудови передбачаються біля оз. Лопуха та в районі нафтогавані.

Запропоновані площадки проектної одноквартирної (садибної) забудови потребують в одних випадках заходів по інженерній підготовці, витрат на розвиток вуличної мережі і інженерних комунікацій, в інших - це ділянки ущільнення кварталів існуючої забудови.

Загальна площа нових ділянок одноквартирної забудови становить близько 8,9 га. На ній можливе розміщення близько 159 ділянок для будівництва та обслуговування житлового будинку і господарських будівель (присадибні ділянки).

Після реалізації усіх вищезазначених заходів території проектної садибної житлової забудови задовольнять попит населення міста лише на 3,3%.

Враховуючи створення Херсонської територіальної громади, до складу якої входить м. Херсон та території п'яти селищних та сільських рад, прилегли до міста території стануть територіями спільних інтересів, де буде використаний інфраструктурний потенціал міста та територіальний ресурс сільських рад, що дозволить вирішити питання розвитку сельбищних територій садибної забудови.

Тому необхідно розробити містобудівну документацію «Комплексний план просторового розвитку території Херсонської міської територіальної громади».

Проектом «Внесення змін до генерального плану м. Херсона» в центральній планувальній зоні намічені території вибіркової реконструкції кварталів одноквартирної садибної та багатоквартирної малоповерхової забудови, які за рівнем інвестиційної привабливості мало чим поступаються ділянкам, що увійшли у розрахунок будівництва на розрахунковий термін.

Будівництво в кварталах вибіркової реконструкції повинно відповідати умовам, які визначені розробленою науково-проектною документацією «Коригування історико-архітектурного опорного плану м. Херсон з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів».

Також, в цілому по місту запропоновано близько 132,6 га виробничих територій перспективної зміни функціонального призначення (цільового використання), що розглядається, як можливий резерв розміщення житлової та громадської забудови (інноваційних парків, мультифункціонального торгово-виставкового та конгрес центру, торгово-офісних центрів), створення сталої системи підцентрів. В значній мірі – це ділянки непрацюючих підприємств, що розташовані в існуючих житлових кварталах або в безпосередній близькості до них. Ревіталізація та реновація виробничих територій сприятиме покращенню екологічної ситуації в кварталах житлової забудови, поліпшенню якості житлового середовища.

Освоєнню (збудові) ділянок перспективної зміни функціонального призначення передують розроблення містобудівної документації «Детальний план території».

Виробнича зона

Виробнича зона міста сформована з промислово-виробничих і комунально-складських об'єктів, які сконцентровані в трьох промислових зонах: Північно-Західній, Південній, Східній.

До складу цих зон входять також деякі промислові райони або групи підприємств.

Окремі виробничі об'єкти розташовані дисперсно по усій території міста.

За час реалізації генерального плану 2003 року відбулися значні зміни в структурі територій промислових утворень, а також на невикористаних виробничих площах діючих підприємств на різних умовах землекористування розташувались малі підприємства, комерційні склади, бази та інші структури.

У складі даного проекту аналіз ефективності використання території промислової зони не передбачався. Такий аналіз повинен виконуватися спеціалізованим проектним інститутом в роботі «Схема існуючої та перспективної організації виробничих територій м. Херсон».

У цій роботі необхідно надати пропозиції щодо ревіталізації вже недіючих промислових комплексів, що знаходяться в межі міста, розглядаючи цю реконструкцію промислової архітектури із змінами, як профілю виробництва так і її функціонального призначення під житло, торгівлю, офісні центри, музеї і т.п.

Даним проектом пропонується залишити частину невикористаних територій переважно без зміни їх функціонального призначення для розвитку промисловості і транспортно-складського господарства на перспективу, розміщення на цих територіях підприємств, які підлягають переносу з інших промислових майданчиків міста.

Ділянки, які прилеглі до магістральних вулиць загальноміського значення, привабливі для розвитку зони громадського центру, будівництва проектною магістральною вуличною мережі тощо.

В центральній частині міста в історичній зоні розташовані поза промисловими утвореннями ряд промислових підприємств.

Ці підприємства знаходяться у безпосередній близькості до житлової забудови, в тому числі до багатоквартирних будинків і не мають витриманої нормативної санітарно-захисної зони.

Існує значний попит на земельні ділянки особливо в центральній частині міста і зараз складається такий стан, коли приватні інвестиції сприятимуть переміщенню підприємств на нові місця.

Резервом для розвитку переважно житлово-громадської забудови є ділянки підприємств, що підлягають виносу.

В зв'язку з необхідністю передислокації промислових об'єктів, що знаходяться в зонах житлової, історичної забудови, та для розвитку підприємств нової сталої економіки проектом внесення змін намічено формування промислово-складських територій на площі біля 38,2 га та запропоновані дві ділянки для створення індустріального парку: на базі існуючих виробничих підприємств по вул. Домобудівній на площі біля 65,5 га, на півночі в районі вул. Ракетної на територіях рекультивациі відпрацьованих кар'єрів і на ділянці ліквідованих під'їзних шляхів залізниці на площі близько 28,6 га.

У промисловій зоні Київського району, на базі існуючих підприємств по вул. Заводській пропонується створення індустріального парку на площі близько 20,0 га.

Даним проектом виявлені та зафіксовані санітарно-захисні зони виробничих об'єктів, уточнені межі їх планувальних утворень, намічені еколого-містобудівні заходи щодо оздоровлення навколишнього середовища.

Рекреаційна зона

Включає зелені насадження, рекреаційні заклади та ландшафтно-рекреаційні зони з розміщенням в них перспективних рекреаційних закладів, фізкультурно-спортивних об'єктів, формування зон короткочасного відпочинку.

В межах об'єктів нового зеленого будівництва на основі проектних розробок і зонування території можливо зарезервувати території з різним характером благоустрою і допустимим рекреаційним навантаженням.

На основному кресленні позначені території можливого формування рекреаційних зон короткочасного відпочинку, рекреаційних зон активного відпочинку, де передбачений високий рівень благоустрою і розміщення відповідних рекреаційних, спортивних і громадських об'єктів.

Передусім це стосується розвитку внутрішньоміської ландшафтно-рекреаційної зони відпочинку на березі р. Кошова в житловому районі Корабел з будівництвом набережної і формуванням спортивної та пляжної зони.

Вздовж р. Дніпро передбачено подовження існуючої набережної поруч готелю «Фрегат» за рахунок ділянки морського торгового порту в бік елеватора.

Реконструкція зеленої зони біля готелю Фрегат, благоустрій зеленої зони біля існуючої набережної, розвиток променадної частини вздовж Дніпра дозволить створити комфортний громадський простір для відпочинку мешканців міста, що в свою чергу дозволяє оживляти ділову та культурну активність в місті, покращувати мікроклімат і підвищувати цінність міських земель.

Крім того, пропонується подовження набережної парку Слави вздовж Дніпра з організацією причалів прогулянкових катерів, а також розширення пляжної і рекреаційної зони в районі міського пляжу Лілея.

Для туристичної привабливості міста, необхідно розглянути можливість утворення оглядових майданчиків з перспективою на р. Дніпро районі вулиць Тягинська, Офіцерська, Героїв Крут. Це потребує виконання більш детальної окремої роботи у масштабі 1:500, 1:1000.

В північній частині міста, у відпрацьованих кар'єрах, пропонується створення спортивно-розважальних зон (стрільбище та картодром).

Запропоновані заходи дадуть можливість покриття потреб в зелених насадженнях загального користування – залучення додаткових територій під парки, сади, сквери, бульвари, набережні наближених до житлової забудови, вирішити проблеми розміщення об'єктів для спортивно-оздоровчих занять, виділити зони короткочасного відпочинку.

Для формування єдиної системи зелених насаджень та їх реконструкції на території м. Херсон необхідно розробити перспективну схему озеленення міста.

9. МІСТОБУДІВНІ ОБМЕЖЕННЯ ЗАБУДОВИ

Для вирішення питання хаотичності забудови міста та гармонізації міського середовища визначаються блакитні, зелені та жовті лінії забудови.

Лінії обмеження висоти та силуету забудови (**блакитні лінії**) визначені для центральних кварталів міста у науково-проектній документації «Коригування історико-архітектурного опорного плану м.Херсон з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів» (ПОГ «Інститут культурної спадщини», 2021 р.).

Блакитна лінія складається історично і, по можливості, зберігається в процесі реконструкції охоронних територій міста.

У проекті блакитні лінії визначені для кварталів центральної частини міста, на кресленні «Проект меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів м. Херсон – основне креслення» історико-архітектурного опорного плану та регулюватимуть висоту та силует забудови.

Блакитні лінії зазначаються при розробленні детальних планів територій, при виконанні розгорток фасадів вулиць, кварталів.

Зелені лінії обмеження розміщення об'єктів у межах озелених територій загального користування визначені для існуючих об'єктів відповідно наданої інформації департаменту містобудування, архітектури та земельних ресурсів Херсонської міської ради.

Для проектних ділянок рекреаційних зон на кресленні «Генеральний план (основне креслення)» надані пропозиції формування меж, які уточнюються землепорядною документацією по встановлення меж парків та зелених зон загального користування після віднесення цих ділянок до рекреаційних земель рішенням Херсонської міської ради.

Зелені лінії визначені для зелених насаджень загального користування (парків, скверів, зелених зон), як існуючих, так і проектних. Існуючі зелені насадження загального користування мають затверджені межі закріплені в кадастровій базі України.

Жовті лінії - лінії обмеження зон можливих завалів житлових громадських, промислових та інших будівель і споруд, розміщених уздовж магістральних вулиць сталого функціонування, по яких проводиться евакуація населення категорованого міста в особливий період та підтримується транспортне забезпечення виконання рятувальних і невідкладних аварійно-відновлювальних робіт. Херсон відноситься до категорованого населеного пункту.

Жовті лінії для Херсона відображені на кресленні «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на особливий період. Схема розміщення захисних споруд».

Для визначення параметрів **«червоних ліній»** необхідно відкоригувати «План червоних ліній житлових та магістральних вулиць» у масштабі 1:2000.

10. МОДЕЛЬ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ МІСТА

У проєкті внесення змін до генерального плану м. Херсон розроблена схема «Модель перспективного розвитку», на якій відображене стратегічне бачення розвитку, що являє собою бажану картину майбутнього міста.

Так, перспективний розвиток міста передбачає включення в межу міста селища Антонівка, яке на сьогодні є подовженням міських територій і має прямий зв'язок з центральною частиною Херсона комунальним транспортом (тролейбусом).

Рис. 1. Вид на м. Херсон та смт Антонівка

Для поліпшення рівня благоустрою та інвестиційної привабливості міста пропонується на перспективу винесення Херсонського морського торгового порту з центральної частини міста (враховуючи його нинішню збитковість та рівень зношення основних фондів у 88%).

Натомість пропонується розширення існуючої набережної до Одеської площі та подовження до парку Слави з формуванням якісних громадських просторів, пляжних зон для відпочинку мешканців і гостей міста.

Рис. 2. Приклад організації набережної

Це дозволить розкрити історичний центр міста в напрямку Дніпра, сформувати якісну житлово-громадську зону в кварталах по вул. Михайлівській, вул. Порт-Елеватор, провулках Портовому, Успенському і Спартаківському.

Рис. 3. Приклад формування громадського простору (ковзанка)

Винесення Центрального ринку в район залізничного вокзалу на ділянку непрацюючого Херсонського машинобудівного заводу сприятиме:

- вирішенню питання щодо організації руху транспорту в центральній частині міста, пропускна спроможність вуличної мережі якої сьогодні вже не відповідає інтенсивності транспортних потоків;
- вирішенню питання місць зберігання автомобільного транспорту робітників та відвідувачів ринку;
- створенню якісного кварталу житлово-громадської забудови з формуванням локальних громадських просторів в центральній, забудованій частині міста;
- організації ринку з дотриманням 50-ти метрового розриву від житлової забудови («Про затвердження ветеринарно-санітарних правил для ринків»).

Перспективна зміна функціонального використання території річкового порту поряд з винесенням морського торгового порту і елеватора дозволить ліквідувати гілку залізниці, яка проходить через центральний район міста, зменшити негативний вплив на екологічний стан кварталів житлової забудови центральної частини міста.

Реалізація стратегічного розвитку міста полягатиме у здійсненні комплексної системи заходів, які зможуть забезпечити досягнення стратегічних цілей і створити безпечні умови та гідний рівень життя в місті.

11. ПРОЕКТНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ

Згідно завдання на розроблення містобудівної документації не передбачається збільшення території міста.

На розрахунковий строк передбачається більш ефективно використання територій в існуючій межі міста.

Таблиця 8. Орієнтовне існуюче та проектне розподілення території в межі м. Херсон (га)

Функціональне використання території	Існуючий стан	Трансформація територій		Проектне розподілення
		збільшення	вибуття	
1. Забудовані території:	5050,1	+243,6		5293,7
багатоквартирна забудова	660,0	+56,4		716,4
одноквартирна (садибна) забудова	1268,0	+8,9		1276,9
громадська забудова	567,2	+45,3		612,5
виробничі території (промисловості, транспортно-складські, технічної інфраструктури, сільгоспідприємств)	1638,8		-14,0	1624,8
із них перспективна зміна цільового використання ділянок непрацюючих виробничих та комунальних, складських підприємств для розміщення житлово-громадської забудови				132,6
спецтериторії	34,5			34,5
кладовища	25,0			25,0
вулиці, проїзди, площі	856,6	+62,0		918,6
резерв під багатоквартирну забудову	0	+14,0		14,0
резерв під громадську забудову	0	+4,2		4,2
резерв під виробничі території	0,0	+66,8		66,8
2. Незабудовані території:	1818,0	-243,6		1574,4
зелені насадження усіх видів	201,3	+111,1		312,4
із них зелені насадження загального користування	201,3	+111,1		312,4
відкриті території	744,6		-354,7	389,9
пляжі	6,3			6,3
відкриті заболочені території	4,4			4,4
акваторії	861,4			861,4
Усього	6868,1			6868,1

12. ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА

ЗОВНІШНІЙ ТРАНСПОРТ

Повітряний транспорт

Розвиток інфраструктури аеропорту Херсон передбачає:

- реконструкцію злітно-посадкової смуги з розширенням з 42 до 45 метрів;
- улаштування посиленого асфальто-бетонного покриття;
- реконструкцію та заміну світлосигнального обладнання;
- реконструкцію та ремонт аеровокзального комплексу;
- будівництво готельного комплексу.

Заходи з реконструкції злітно-посадкової смуги дадуть змогу приймати дальньомагістральні літаки типу Boeing 767-300. Такі авіалайнери використовують авіакомпанії МАУ, Azur Air Ukraine та інші для виконання маршрутів до Туреччини та Єгипту.

Також планується відкриття нових рейсів до Львова, Гомеля, Баку, Астани та Єревану. Прогнозований пасажиропотік може становити 150 -170 тисяч пасажирів на рік.

Також рішення «Внесення змін до генерального плану м. Херсона» передбачають будівництво нового під'їзду до аеропорту на подовженні вул. Нафтовиків. Це дасть змогу організувати нові маршрути громадського транспорту від залізничного вокзалу до терміналу аеропорту. На подальшу перспективу, при збільшенні пасажиропотоку, передбачається з'єднати аеропорт залізничним сполученням для підвозу авіаційного палива, та можливості впровадження швидкісного руху пасажирських потягів в режимі експрес для міських електропотягів.

Водний транспорт

Рішення по розвитку Херсонського морського торгового порту (ХМТП), які були в намічені в «Стратегією розвитку Херсонського морського торгового порту», а саме будівництво механізованого комплексу в тилу причалу №3, будівництво контейнерного терміналу у затоні №2, будівництво двох перевантажувальних комплексів в затоні №2 були вивчені фахівцями інституту.

Зважаючи на значне зменшення вантажопотоку, а також фактори що впливають на екологічний стан навколишнього середовища, вважаємо, що територія МХТП повинна залишатися в існуючій межі території без виходу в бік затону №2. Лівобережна частина Херсонської МТГ має пріоритет рекреаційного використання, у зв'язку з тим використання території у лівобережній частині для будівництва нових вантажних причалів із транспортною інфраструктурою не можливо.

Також означена територія на має розвинутої транспортної інфраструктури, а саме відсутність залізничних колій, автомобільних шляхів та ін.

На перспективу, генеральним планом передбачено винесення ХМТП в район судно ремонтного заводу. Дане рішення обумовлено неможливістю переробки контейнерних вантажів на існуючій території та їх складування. Територія порту не може бути збільшена. Розвиток річкового транспорту передбачає модернізацію вантажних причалів, придбання сучасних суден, благоустрій пасажирського вокзалу, організація нових пасажирських ліній (приміських і прогулянкових).

Залізничний транспорт

Розвиток залізничного транспорту намічено з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.1997 №821 «Про затвердження Концепції створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні».

Територією Херсонської області, безпосередньо поблизу міста Херсон пройдуть міжнародні транспортні коридори ЧЕС з відгалуженнями Рені - Ізмаїл - Одеса - Колосівка - Помічна – Знам'янка - Дніпро - Ясинувата - Квашине, Харків - Синельникове - Джанкой (Керч, Феодосія) - Сімферополь - (Євпаторія), Колосівка - Миколаїв - Херсон - Чаплине - Бердянськ, Донецьк - Маріуполь; та коридор Євразійський з проходженням Херсон – Миколаїв - Одеса.

Для забезпечення суто транзитних залізничних транспортних потоків по відношенню до м. Херсона, генеральний план передбачає будівництво об'їзної залізничної лінії Херсонського залізничного вузла. Двоколійна залізнична лінія, протяжністю 26,0 км, пройде від існуючої залізничної лінії Миколаїв - Херсон (район ст. Чернобаївка) вздовж проектного Євразійського автомобільного транспортного коридору до існуючого залізничного мосту через р. Дніпро. У місцях перетину об'їзної залізничної лінії з автодорогами запроєктовано шляхопроводи (4 об'єкти).

Транспортні коридори повинні забезпечувати розрахункову швидкість 300 км/год.

Автомобільні дороги та автотранспорт

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.1997 №821 «Про затвердження Концепції створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні».

Траса коридору пройде з північної сторони міста, за автодорожнім обходом в коридорі проходження ЛЕП-154 кВ з обходом с. Молодіжне і далі в напрямку м. Джанкой з будівництвом нового суміщеного залізнично – автодорожнього мосту через р. Дніпро. Усі перетини з автодорогами і лініями залізниці виконуються в різних рівнях. Підключення автодороги М-14 (Одеса – Мелітополь – Новоазовськ) з західного боку до коридору, передбачено в районі селища Мирне, та до автодороги М-24 (Херсон – Красноперекіпськ – Сімферополь) в місці перетину транспортного коридору з автодорогою Т-2206, з східного боку.

Автомобільні транспортні коридори, що реконструюються з таким маршрутом проходження в Україні: ЧЕС Рені - Ізмаїл - Одеса – Миколаїв - Херсон - Мелітополь - Бердянськ - Маріуполь - Новоазовськ;

Євроазіатський: Одеса - Миколаїв - Херсон - Джанкой – Керч з реконструкцією і використанням автодоріг М-14, М-24 і Т-2206 параметри яких будуть доведені до I технічної категорії.

Розвиток зовнішніх автодоріг передбачає подовження вул. Нафтовиків і створення нового під'їзду до аеропорту «Херсон».

Відповідно наданих даних Службі автомобільних доріг в Херсонській області на найближчу роки передбачено:

Розпочато капітальний ремонт автомобільної дороги М-14 під'їзд до міста Херсона.

У 2021 році розробляються проекти капітальний ремонт автодороги М-14 Одеса - Мелітополь – Новоазовськ (на Таганрог), та проект поточного та середнього ремонту автодороги Р-47 Херсон – Нова Каховка – Генічеськ.

Автобусні перевезення

Для покращення обслуговування пасажирів і перерозподілу маршрутів по напрямках, генеральним планом намічено будівництво нової автостанції АС-2 в районі примикання пр. Ушакова до Береславського шосе і організацію приміських автобусних маршрутів. Це обумовлено недостатньою пропускною здатністю існуючої автобусної станції котра розташована біля центрального ринку в центрі міста та недостатньою територією самої автостанції АС-2.

Підвищення обсягів відправлення пасажирів від автостанції АС-1 і АС-2 автоста очікується на рівні 2,5 – 3,0 поїздок на одного мешканця, а також зростання маятникової міграції.

Обсяг відправлень від на 2030 рік очікується у 650 тис. пасажирів за рік., а на 2040 рік - 780 тис. пас. за рік, не враховуючи перевезення, виконані приватними перевізниками і маршрутними таксі.

МАГІСТРАЛЬНА МЕРЕЖА

Розвиток магістральної мережі міста передбачає подальше її вдосконалення, що дозволить вивести транзитний рух за межі забудови, розвантажити магістралі центральної частини. Магістральна вулична мережа і на далі буде складатися з магістральних вулиць загальноміського та районного значення.

Магістральні вулиці загальноміського значення

Проектом передбачається будівництво проектних вулиць загальноміського значення регульованого руху.

Таблиця 9. Перелік проектних магістральних вулиць загальноміського значенням із зазначенням їх основних характеристик

Назва вулиці	Ширина проїзної частини, метрів	Протяжність вулиці, км	Ширина в межах червоних ліній
Проектна №1	12,0	1.7	30
Проектна №2	12,0	1.9	30
Проектна №3	12,0	3.8	30

Проектна №4	18.0	4.5	50
Проектна №5	18,0	1.1	50
Проектна №6	18,0	1.0	30
Проектна №7	12,0	0.7	30
Проектна №8	12,0	0.5	30

Проектні магістральні вулиці загальноміського значення проходять по наступних напрямках:

- Проектна №1 проходить від вул. Адмірала Макарова до району Корабел з будівництвом мостового переходу через р. Кошова. Влаштування даної магістралі обумовлено необхідністю додаткового транспортного зв'язку району. Крім того, будівництво вулиці разом з реконструкцією вул. Адмірала Макарова розвантажить існуючі магістральні вулиці садибної забудови, що підходять до існуючого мостового переходу по вул. Острівська;
- Проектна №2 та Проектна №3 передбачені як західна об'їзна центральної частини міста та пройде від Миколаївського шосе до вулиці Причальної. Будівництво зазначених вулиць разом з реконструкцією вулиці Причальної забезпечить прямий зв'язок річкового порту із зовнішніми автомобільними дорогами оминаючи житлову забудову;
- Проектна №4 пройде від вулиці Залаегерсег в північному напрямку до міжнародної автомобільної дороги М-14. Зазначена вулиця передбачена для обслуговування кварталів нової житлової та громадської забудови, а також матиме функцію східної об'їзної вулиці центральної частини міста;
- Проектна №5 проходить від просп. 200-річчя Херсону до вулиці Проектної №4 та передбачена для обслуговування кварталів житлової багатоквартирної забудови;
- Проектна №6 пройде від вулиці Ракетна до вулиці Проектна №4. Зазначена вулиця разом з реконструкцією вулиці Ракетна функціонуватиме, як північна об'їзна вулиця та зв'яже між собою Миколаївське шосе та вулицю загальноміського значення Проектна №4;
- Проектна №7 пройде від Паровозної до вулиці Проектної №4 (розв'язка Залаегерсег) з будівництвом транспортної розв'язки. Зазначена вулиця разом з реконструкцією вулиці Паровозної передбачена для розвантаження Бериславського шосе від транзитного транспорту, що прямує на Миколаївське шосе, а також для обслуговування виробничих територій вздовж залізничних ліній;
- Проектна №8 передбачена для зв'язку Бериславського шосе з с. Антонівка вздовж залізничної лінії. На перетині проектною вулиці з Бериславським шосе запроектована транспортна розв'язка в різних рівнях.

З метою збільшення пропускної спроможності та покращення умов безпеки руху проектом передбачається провести реконструкцію проїзної частини на магістралях загальноміського значення, що наведено в таблиці нижче.

Таблиця 10. Реконструкція магістралей загальноміського значення

Вулиця, на якій передбачається провести реконструкцію проїзної частини	Існуюча/ проектна ширина проїзної частини, м	Довжина ділянки реконструкції, км
Ушакова	12/18	2,5
Перекопська	10/12	5,5
Залаегерсег	2*7/2*9	1,8
Причальна	5/12	2,3
Миколаївське шосе (ділянка від вул. Нафтовиків до вулиці Потьомкінська)	14/18	0,8
Нафтовиків	7/18	3,3
Адмірала Макарова	6/12	3,3
Ракетна	6/12	2,3
Миколи Куліша	7/12	0,8
Паровозна	7/12	3,4

Загальна протяжність магістральних вулиць загальноміського значення, на яких передбачається провести реконструкцію проїзної частини становить 26,0 км.

Магістральні вулиці районного значення

Система магістралей районного значення на розрахунковий строк матиме подальший розвиток. Проектом передбачається будівництво 17 магістральних вулиць районного значення. Влаштування даних вулиць обумовлено планувальними міркуваннями, необхідністю обслуговування транспортним зв'язком проектних майданчиків будівництва.

Таблиця 11. Перелік проектних магістральних вулиць районного значення

Назва вулиці	Ширина проїзної частини, метрів	Протяжність вулиці, км	Ширина в межах червоних ліній	Маршрут проходження
Проектна №9	12	0.7	25	Продовження вул. Кременчуцька до Бериславського шосе
Проектна №10	12	1.1	30	Від проїзду Патона до вул. Дорофєєва Обслуговування перспективної багатоквартирної забудови
Проектна №11	12	0.7	30	Від Просп. Адмірала Сенявіна до просп. 200-річчя Херсону
Проектна №12	2*6	0.7	35	Від просп. 200-річчя Херсону до вул. Проектна №4.
Проектна №13	6	1.1	25	Від вул. 6-та Текстильна до вул. Проектна №4. Обслуговування садибної житлової забудови

Назва вулиці	Ширина проїзної частини, метрів	Протяжність вулиці, км	Ширина в межах червоних ліній	Маршрут проходження
Проектна №14	12	1.8	30	Продовження вул. Паровозна вздовж залізничної лінії до вул. 1-ша Текстильна
Проектна №15	12	1.4	30	Від вул. Академіка Тарле до вул. 19-та Текстильна. Зазначена ділянка передбачена для розвантаження вуличної мережі існуючої садибної забудови
Проектна №16	20	1.1	6	Від вул. Некрасова до просп. Адмірала Сенявіна
Проектна №17	6	0.3	25	Подовження вул. Карбишева до вул. Паровозна
Проектна №18	12	1.0	35	Подовження вул. Нестерова до вул. Проектна №4. Обслуговування садибної житлової забудови
Проектна №19	18	1.2	45	Від вул. Академіка Тарле до вул. Проектна №6. Обслуговування садибної житлової забудови
Проектна №20	12	1.1	25	Від вул. Кримська до вул. Проектна №8. Обслуговування садибної житлової забудови
Проектна №21	6	0.3	20	Подовження пров. Консервний до вулиць с. Антонівка
Проектна №22	12	0.9	30	Обслуговування садибної житлової забудови
Проектна №23	12	1.3	30	Обслуговування перспективних кварталів громадської забудови
Проектна №24	6	2.5	20	Для обслуговування кварталів існуючої садибної забудови в східній частині міста та для додаткового зв'язку з вулицями с. Антонівка
Проектна №25	6	0.7	25	

Проектом передбачається провести реконструкцію проїзної частини на деяких магістральних вулицях районного значення.

Таблиця 12. Реконструкція магістральних вулиць районного значення

Назва вулиці	Існуюча/ проектна ширина проїзної частини, м	Довжина ділянки реконструкції, км
Івана Богуна	10/12	2.8
Фрітаун	7/12	1.2
Робоча	6/12	3.0
Ладичука	7/12	2.5

Назва вулиці	Існуюча/ проектна ширина проїзної частини, м	Довжина ділянки реконструкції, км
Кременчуцька	10/12	1.6
Кости Хетагурова	8/12	3.0
Нестерова	7/12	2.1
Кольцова	6/12	1.6
Кримська	4/6	1.3

Всього передбачається провести реконструкцію проїзної частини на 19,1 км магістральних вулиць районного значення.

Штучні споруди, мости та транспортні розв'язки

З метою покращення умов безпеки руху, підвищення пропускної спроможності вуличної мережі передбачається влаштування ряду штучних інженерних споруд. Ці споруди пропонується влаштувати через залізницю, в містах перетину основних магістральних вулиць в місті.

Таблиця 13. Місця розташування транспортних розв'язок в одному та різних рівнях

Назва магістралей, що перетинаються	Категорія магістралей, що перетинаються	Примітка
Розв'язки в різних рівнях		
Бериславське шосе, вулиця Залагерсег та залізнична лінія	Магістральні вулиці загальноміського значення	Відповідно розробленого та затвердженого проекту
Бериславське шосе, вулиця Проектна №8 та залізнична лінія	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка повна
Вулиця Адмірала Макарова, вулиця Причальна, вулиця Проектна №1, вулиця Проектна №2 та залізнична колія	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка повна
Розв'язки в одному рівні		
Проспект Адмірала Сенявіна, 49-ї Гвардійської Херсонської дивізії та вулиці Паровозна	Магістральні вулиці районного значення	Розв'язка кільцевого типу
Вулиця Проектна №4 та Проектна №12	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення	Розв'язка кільцевого типу
Миколаївське шосе, вулиця Проектна №3	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка кільцевого типу
вулиця Полтавська та вулиця Івана Богуна	Магістральні вулиці районного значення	Розв'язка кільцевого типу
вулиця Нафтовиків, вулиця Проектна №3	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка кільцевого типу
Вулиця Проектна №4 та Проектна №5 та Проектна №23	Магістральні вулиці загальноміського значення та районного значення	Розв'язка кільцевого типу

Мости, шляхопроводи

Для додаткового зв'язку району Карабел, проектом передбачено будівництво мостового переходу через р. Кошова.

Для безпечного перетину залізничних ліній в межах міста проектом передбачено влаштування шляхопроводів в створі вулиць Ловреньова, Робоча та Полтавська.

Визначення технічних параметрів та конфігурацій розв'язок, мостів та шляхопроводів, проводиться на подальших стадіях при розробленні спеціалізованих проектів, організаціями які мають відповідних досвід та фахівців.

Організація одностороннього руху

Мережу односторонніх вулиць передбачено залишити по існуючій схемі. При необхідності в подальшому влаштування нових або коригування існуючих вулиць одностороннього руху необхідно спеціалізованою організацією розробити проект «Організації руху транспорту» та погодити її з відповідними службами поліції.

Велосипедні доріжки

На перспективу проектом передбачено влаштування велосипедних доріжок вздовж всіх запропонованих проектом існуючих та проектних магістральних вулиць зв'язавши їх з основними місцями відпочинку (рекреаційними зонами) міста. Технічна можливість, параметри та тип велосипедних доріжок (смуг) необхідно вирішувати при розробленні відповідної схеми (концепції) розвитку велосипедної інфраструктури міста на подальших стадіях проектування.

МІСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

Розвиток магістральної вуличної мережі і підвищення її пропускної спроможності сприятиме розвитку і покращенню роботи міського пасажирського транспорту. Згідно з прийнятих на перспективу схем магістральної вуличної мережі, громадського пасажирського транспорту з урахуванням основних напрямків тяжіння пасажирів, питома вага кожного з видів масового пасажирського транспорту визначено таким чином (таблиця П.12.6.).

Таблиця 14. Питома вага видів громадського пасажирського транспорту

Вид транспорту	Млн. пасажирів, всього	Частка до загального об'єму, %
Тролейбус	54,6	30,0
Автобус	83,0	45,6
Легковий	44,4	24,4
Разом	182,0	100

На розрахунковий період загальна рухомість на транспорті – 700 поїздок на мешканця за рік, на громадському транспорті – 500 поїздок на мешканця за рік.

Тролейбус

Відповідно до плану соціально-економічного розвитку м. Херсон розроблено проект «Поліпшення інфраструктури громадського транспорту міста Херсон шляхом закупівлі нових низькопідлогових тролейбусів та супутнього ремонтного обладнання, ремонту та модернізації тролейбусної контактної мережі», головною метою якого є розвиток екологічно чистого та соціально значущого транспорту.

Проектом передбачається оновлення парку тролейбусів МКП «Херсонелектротранс та закупівля більше 40 нових тролейбусів запасом автономного ходу до 25 кілометрів. Це дає змогу не збільшувати контактну мережу, а питання обслуговування пасажирів виконувати на автономному ході. Разом з тим відповідно до тендерних процедур у ЄБРР виникли зауваження до звіту МКП «Херсонелектротранс». Додатково необхідно передбачити охоплення тролейбусним зв'язком Херсон з Антонівкою, Зеленівкою, Комишанами та Олешками (потрібна фінансова участь Херсонської обласної ради або Олешківської ОТГ).

Прибуття першої партії 15 «кредитних» тролейбусів чекають попередньо у вересні 2021 року. Потім буде ще кілька партій. Всього планується закупити 42 тролейбуси, а не 50, адже через додаткові технічні оснащення їхня ціна зросте, а сума кредиту не збільшиться.

Зміно контактної мережі пов'язана виходячи з планувальних змін та зміни організації руху транспорту крізь залізничні колії в районі вулиць Пааравозна, Береславське шосе, проспекту Адмірала Сенявина. Передбачено перенесення тролейбусного руху на транспортну розв'язку в різних рівнях. Також намічено подовження тролейбусу на новому напрямку вул. Залаегерсег (1,2 км) та проспекту 200-річчя Херсону (1,3 км). Передбачено технологічний зв'язок по Береславському шосе від вул. Миру до вул. Залаегерсег (0,3 км).

Також для покращення транспортного обслуговування передбачено транспортний зв'язок по проспекту Адмірала Сенявина та вул. Некрасова.

Загальна довжина тролейбусна мережа становитиме 55,8 кілометрів, а її щільність відносно забудованої частини міста – 1,1 км/км².

Протяжність тролейбуса по безконтактній мережі в межах міста – 3,7 км.

Рухомий склад передбачається зберігати та обслуговувати в існуючому тролейбусному ДЕПО яке розраховано на зберігання 100 тролейбусів

Автобус

Автобус залишиться основним перевізником серед міського пасажирського транспорту. Його розвиток передбачається за такими основними принципами:

- збереження пріоритету масових перевезень;
- охоплення автобусними сполученнями усіх територій нових житлових масивів і зв'язків з ними;
- використання експресних маршрутів на магістральних напрямках по відношенню до зони рекреації.

Розвиток автобусної передбачається в районах нової житлової забудови (ж/м Текстильників, ж/м Таврійський, ж/м Жовтневий), та на зв'язках з ними. Приріст автобусної мережі на розрахунковий строк складе близько 35,7 км, загальна довжина становить 132,9 км.

Щільність мережі автобусу становитиме 2,5 км/км².

Легковий транспорт

Розрахунок перспективного автомобільного парку міста виконаний на основі закладеного рівня автомобілізації на розрахунковий строк – 360 автомобілів на 1000 мешканців, з них 290 легкові індивідуальні. при наявності чисельності населення 260,3 тис. осіб.

Нижче, в таблиці, приведені орієнтовні прогностичні показники кількості легкового індивідуального транспорту по періодах проектування за типами забудови.

Таблиця 15. Орієнтовні прогностичні показники кількості легкового індивідуального транспорту

Види забудови	Населення, тис. осіб		Кількість легкових індивідуальних автомобілів (од.)	
	Існуючий стан	Розрахунковий строк	Існуючий стан	Розрахунковий строк
багатоквартирна	218,3	200,3	42848	58000
одноквартирна	65,3	60,0	12817	17000
Разом	283,6	260,3	55665	75000

Індивідуальний автотранспорт мешканців міста передбачається повністю забезпечити місцями постійного зберігання.

Легкові автомобілі власників, які мешкають в одноквартирній забудові, зберігаються на території присадибних ділянок.

Легкові автомобілі власників нової багатоповерхової забудови, передбачається зберігати в наземних гаражах, цокольних поверхах житлових будинків.

Враховуючи існуючу забезпеченість місцями постійного зберігання автотранспорту 16362 машиномісць, додатково необхідно передбачити до розміщення 41600 машиномісць.

Таблиця 16. Кількість машиномісць у проектній багатоквартирній забудові

Перелік площадок	Площа	Кількість квартир	Кількість	Чисельність населення
	га	одиниць	маш.місць	осіб
На вільних територіях	41,0	7768	4500	15536
Мікрорайон «Таврійський 4 Б»	18,4	4433	2600	8866
Мікрорайон «Корабел»	8,7	1413	820	2826
Квартал по вул. Патона	1,7	320	170	640
Квартал по вул. Робоча	3,4	760	440	1520

Мікрорайон «Радгосп»	8,8	842	490	1684
Вибірково:	6,2	2082	1200	4164
площадки за ДПТ	6,1	1242	720	2484
площадки проектні	9,3	1280	740	2560
РАЗОМ	56,4	10290	11680	20580

Зважаючи на розміщення в новій багатоквартирній забудові 11680 машиномісць додатково необхідно передбачити 29920 машиномісць в багатоповерхових паркінгах, розташованих на вільних територіях.

Місця розташування багатоповерхових гаражів приведені на «Схемі міського та зовнішнього транспорту».

Слід визначити, що в існуючих умовах в центральній частині міста відсутні вільні території для будівництва автостоянок, гаражів. У зв'язку з цим, є потреба у створенні програми по будівництву сучасних механізованих багатоповерхових автостоянок та перехоплюючих автостоянок на в'їздах до центральної частини міста.

Технічне обслуговування автотранспорту

На розрахунковий період для технічного обслуговування очікуваного легкового автотранспорту орієнтовно потрібно: 78 об'єктів АЗС і об'єктів 44 СТО. Потрібна кількість АЗС і місця їх розташування приведені у проекті «Схема розміщення автозаправних станцій», яка розроблена ДП «ДПРОМІСТО» у 2009 році.

Потрібна кількість постів станцій технічного обслуговування на розрахунковий строк складе 310 постів (93800:300), з них додатково до існуючих – 200 постів, або 20 нових станцій СТО (приймаючи середню потужність однієї СТО – 10 постів). Для розміщення 20 СТО зарезервовані території, загальною площею 20 га.

13. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА І ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ

13.1. ГІДРОТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ

Комплекс гідротехнічних заходів з інженерної підготовки та захисту території м. Херсон включає: захист від затоплення, берегоукріплення; захист від підтоплення; регулювання і розчистка русел рік, струмків та каналів; протиерозійні та протизсувні заходи; протипросадні заходи; рекультивація порушених територій.

Таблиця 17. Основні гідротехнічні заходи з інженерної підготовки та захисту території на розрахунковий строк

Назва заходів	Одиниця виміру	Кількість
Розчистка русел річок, струмків, каналів	км	27,9
Розчистка водних об'єктів по місту	га	17,7
Благоустрій пляжів	га	6,3
Гідротехнічні водопропускні споруди , капремонт	од.	9
Берегоукріплення	км	25,0
Набережна	км	4,8
Підсипка (намив) території	га	399,0
Захист від підтоплення	га	2118,25
Протиерозійні заходи	га	142,5
Протизсувні заходи	га	263,34
Протипросадні заходи	га	25,9
Рекультивація порушених територій	га	93,2

13.2. ДОЩОВА КАНАЛІЗАЦІЯ

Пропонується розширення та доповнення існуючої дощової мережі, влаштування нових магістральних колекторів дощової каналізації, які відводять поверхневі стічні води до запроектованих очисних споруд.

Магістральні колектори дощової каналізації прокладаються вздовж магістральних вулиць, по тальвегах балок. До цих колекторів підключаються внутрішньоквартальні колектори та колектори з прилеглих вулиць і проїздів.

Очисні споруди дощової каналізації передбачено побудувати на гирлових ділянках дощових колекторів перед скидом вод у річки. Після очищення стоку, випуски здійснюються в водні об'єкти: річки Дніпро, Вірьовчина, Кошова.

Всього схемою запроектовано будівництво 13 об'єктів очисних споруд дощової каналізації, на яких передбачено повну очистку поверхневого стоку відповідно з нормами Правил охорони поверхневих вод від забруднення стічними водами.

Всі існуючі скиди дощових вод підключаються в проектну мережу і подаються на запроектовані очисні споруди. При неможливості підключення скидів на випусках передбачено будівництво очисних споруд.

Мережі дощової каналізації влаштовуються, як закритими дощовими колекторами, так і відкритими водовідвідними лотками, подекуди канавами. Закриті дощові колектори будуються в районах багатоповерхової, садибної забудови, а водовідвідні лотки (канави) – в паркових зонах, по тальвегам балок та також районах садибної забудови, з підключенням до закритої дощової каналізації через колодязі з відстійною частиною, зі змінними сміттєутримувачами та спеціальними решітками з метою запобігання замуленню колодязів та колекторів ґрунтом, побутовим, будівельним сміттям тощо.

На розрахунковий строк передбачається будівництво 80,5 км мереж дощової каналізації та 13 об'єктів очисних споруд.

Враховуючи дефіцит територіального ресурсу, в зв'язку з тим, що виникає необхідність будівництва очисних споруд дощової каналізації на урбанізованій території, схемою пропонується будівництво таких очисних споруд, де буде виключено або мінімально зменшено негативний вплив на навколишнє середовище, завдяки чому, буде можливість зменшення санітарно-захисних зон, за умови погодження їх з відповідними органами.

Рекомендовано використання очисні споруди закритого типу, будівництво яких буде виконуватись за індивідуальними проектами та спеціальними конструктивними рішеннями із впровадженням високоефективних передових технологій по очищенню стоків, влаштуванням додаткових фільтрів, вентиляції приміщень тощо. Що дозволить значно зменшити розміри таких споруд. Наприклад очисні споруди «Потенціал-4». Експлуатація, обслуговування і моніторинг таких споруд повинні бути постійними. Вибір типу очисних споруд відбувається на наступних стадіях проектування відповідно до ТУ та спеціалізованих проектів.

14. ІНЖЕНЕРНА ІНФРАСТРУКТУРА

14.1. ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

Виходячи з розрахунків, враховуючи місцеві умови та пропозиції «Плану розвитку системи розподілу АТ «Херсонобленерго» в цьому проекті пропонується:

- снуюча схема зовнішнього електропостачання міста може залишитись незмінною на весь розрахунковий строк;
- для забезпечення надійного електропостачання необхідно провести технічне переоснащення із заміною фізично і морально застарілого та зношеного устаткування ряду електростанцій: ПС «ХНПЗ», ПС «Промислова», ПС «Будівельна», ПС «Острівна», ПС «Бетонверф», ПС «Комсомольська», ПС «Кошова», ПС «Заводська», ПС «Сухарна», ПС «Консервна», ПС «Держинська», ПС «Текстильна», ПС «Північна», ПС «Кіндійська»;
- провести реконструкцію ПС 150/35/6 кВ «ХНПЗ» з встановленням двох додаткових комірок 35 кВ;
- провести технічне переоснащення (заміна одиниць та вузлів) ПЛ-150 кВ «ХТЕЦ-Микільська», «ХТЕЦ-Комунальна», «ХНПЗ-П.Покровська»;
- для покриття перспективних навантажень нових площадок забудови, дани проектом пропонується побудувати дві ПС 35 кВ та прокласти до них КЛ-35 кВ;
- розподіл електроенергії між споживачами районів перспективної житлової забудови буде здійснюватись по мережах 35-10-6-0,4 кВ;
- для розподілу електроенергії передбачити будівництво необхідної кількості розподільчих пунктів 10-6 кВ (РП-10-6 кВ) (РП 6/0,4 кВ), трансформаторних підстанцій 10/0,4 кВ (ТП-10/0,4 кВ) розрахункової потужності, мереж 10 кВ та 0,4 кВ та зовнішнього освітлення. Розміщення РП-10 кВ, ТП-10/0,4 кВ та траси ЛЕП вирішуються на подальших стадіях проектування згідно Технічних умов енергопостачальної організації. Електричні мережі у межах житлової забудови – кабельні;
- при забудові проектних площадок слід врахувати розташування існуючих повітряних ліній 150 кВ – 35 кВ та передбачити влаштування технічних коридорів і охоронних зон, або винесення ліній за межі зони житлової забудови чи переведення їх у кабельне виконання;
- протягом всього розрахункового строку необхідно проводити реконструкцію та розширення електричних мереж 6-10 кВ та 0,4 кВ, заміну зношеного та морально застарілого обладнання, впроваджувати енергозберігаюче обладнання та технології;
- важливим напрямком вдосконалення структури паливно-енергетичного балансу є перехід до раціонального поєднання традиційних та нетрадиційних джерел. Для виконання умов впровадження та використання альтернативних джерел енергії, на території міста можливе будівництво генеруючих електростанцій на сонячних батареях.

Вибір типу обладнання (сонячні теплові, фотоелектричні установки), встановлення їх оптимальної потужності та терміну ефективної експлуатації обладнання, вибір оптимального майданчика для ефективного виробництва електроенергії в конкретній місцевості визначається проектувальниками об'єктів сонячної енергетики у спеціалізованому проекті.

Для видачі потужності сонячних електростанцій необхідна розробка ТЕО схеми видачі потужності, в якому буде визначатись потенційна потужність сонячних батарей, потужність пристанційного вузла ПС СЕС та нових ліній електропередач (точка підключення СЕС).

У зв'язку з цим, ймовірно розташування нових СЕС, ПС та траси ПЛ повинні вирішуватись після розробки та погодження ТЕО з енергопостачальною організацією АТ «Херсонобленерго».

14.2. ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Розвиток системи газопостачання м. Херсон вирішуватиметься для споживачів нової житлової забудови. Постачання природного мережного газу розглядається для таких категорій споживачів: житлові будинки – на господарсько-побутові потреби; джерела тепlopостачання – як паливо для одержання розрахункового теплового потоку; промислові та інші підприємства – на технологію та комунальні потреби.

Виходячи з розміру паливного еквіваленту природного газу $E=1,16$, прийнятого у даному проекті за вихідний (основний) вид палива, маса умовного палива всього по місту на розрахунковий період складе приблизно 277,44 тис. т.

Для розвитку системи газопостачання міста, проектом пропонується будівництво 9 ГРП (ШРП), прокладання приблизно 1,3 км розподільчих газопроводів високого і 6,7 км газопроводів середнього тиску із застосуванням сучасних технологій та матеріалів прокладання мереж, що значно зменшує капітальні витрати та продовжує термін експлуатації газопроводів.

Даним проектом рекомендовано проведення коригування існуючої схеми газопостачання міста у відповідності до нових навантажень та пропозиціями забезпечення стабільності експлуатації Схеми в цілому. При цьому, за основу коригування Схеми слід брати принципи економної, ефективної і безпечної подачі та споживання природного газу, а також заходи, спрямовані на скорочення його витрат на одиницю виробленої теплоти та продукції, на впровадження нових технологій, які дозволяють заміну природного газу, у т.ч. на інші види палива – відходи сировини, біогаз та ін.

Кількість проектних ГРП, ШРП та місця їх розташування, трасу проектних розподільчих газопроводів високого та середнього тиску з урахуванням реконструкції окремих ділянок мереж із збільшенням їх пропускної здатності і виносом з під плям нової забудови, уточнюються на наступних стадіях проектування за відповідними гідравлічними розрахунками, із залученням спеціалізованих проектних організацій.

14.3. ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Теплопостачання існуючого та нового багатоквартирного житлового фонду, закладів та підприємств обслуговування міста вирішується на базі використання ресурсів існуючих опалювальних котелень, ТЕЦ, будівництва нових котелень, а також систем поквартирного опалення. Теплопостачання одноквартирної (садибної) забудови передбачається від індивідуальних джерел.

На розрахунковий строк необхідний тепловий потік на опалення та вентиляцію (за умови 100%-го покриття потреб споживання теплової енергії) становитиме:

- багатоквартирний житловий фонд, заклади та підприємства обслуговування 590,13 МВт;
- нова житлова забудова – 54,21 МВт.

Розмір теплового потоку для житлово-комунального сектору, з урахуванням втрат теплоти в теплових мережах та витрат на власні потреби джерел теплоти на розрахунковий строк складуть 736,82 МВт.

14.4. ВОДОПОСТАЧАННЯ

Обсяг господарчо-питного водоспоживання визначено в **79,0** тис. м³/добу. Розрахунки проведено згідно з вимогами ДБН Б.2.2-12:2018, ДБН В.2.5-74:2013, ДБН В.2.5-64:2012 і чинного на даний час рішення виконавчого комітету Херсонської міської ради від 18.02.2020 №62 «Про затвердження науково обґрунтованих нормативів питного водопостачання та норм споживання населенням м. Херсона послуг централізованого питного водопостачання, а також норм витрат води на поливання».

Проектом передбачається дотримання існуючої загальної схеми водопостачання, що передбачає забір води з підземних джерел (артезіанських свердловин) на ділянках водопровідних споруд насосних станцій, а також свердловин розташованих окремо (з нормативними показниками якості води) та транспортування видобутої і знезараженої води до споживачів кільцевою водопровідною мережею низького тиску. З огляду на демографічний прогноз, для забезпечення нормативного водоспоживання прогнозованої чисельності населення міста збільшення продуктивності водопровідних мереж та споруд в межах розрахункового строку не потрібне.

Основні заходи з реалізації «Внесення змін до генерального плану м. Херсона» щодо удосконалення та розвитку системи водопостачання міста є:

- розроблення проектних рішень щодо впровадження автоматизації системи управління об'єктами водопостачання №
- розроблення геоінформаційної системи об'єктів МКП «ВУВКГ м. Херсона» інтегрованої в державну геоінформаційну систему;
- виконання проектних та вишукувальних робіт для влаштування альтернативної ділянки водозабору з спорудами водо підготовки;

- приведення продуктивності споруд майданчиків водозаборів у відповідність до обсягів водоспоживання розрахункової чисельності населення міста та прилеглих районів.; приведення кількості резервних свердловин у відповідність до вимог п.9.1.2.3 ДБН В.2.5-74:2013., з утриманням на складі резервних насосів;
- капітальний ремонт існуючих свердловин та тампонування свердловин із значними відхиленнями від нормативних показників якості води;
- забезпечення дотримання затверджених технологічних регламентів циклу водопідготовки для всіх ділянок водопровідних споруд;
- організація системи моніторингу хімічного складу води джерел водопостачання, якості та безпечності підготовленої питної води з використанням мобільних додатків та відповідного програмного забезпечення;
- впровадження сучасних екологічних методів знезараження води;
- будівництво сучасної лабораторії контролю якості питної води для МКП «ВУВКГ м. Херсона» для моніторингу якості та контролю за технологічними процесами очищення води;
- забезпечення ділянок нової багатоквартирної та садибної забудови централізованим водопостачанням. Для цього на подальших стадіях проектування необхідно виконати гідравлічні розрахунки з визначенням схеми розподілення потоків, вузлових витрат для розрахункових режимів роботи водопровідної мережі;
- реконструкція (санація) всіх ветхих трубопроводів та заміна всіх аварійних водогонів з використанням пластмасових труб розрахункової кільцевої жорсткості;
- обладнання всіх абонентів засобами обліку витрат води визначеного метрологічного класу і з імпульсним виходом, виконання заходів «Програми оснащення водопровідних вводів багатоквартирних житлових будинків м. Херсона» (рішення міської ради від 11.06.2020 №2384) вузлами комерційного обліку води;
- гармонізація параметрів обчислення мережевих витрат і тарифів для забезпечення розвитку та експлуатації в належному технічному стані системи водопостачання.

14.5. КАНАЛІЗАЦІЯ

Існуюча загальна схема централізованого відведення стічних вод міста Херсон до ділянки міських каналізаційних очисних споруд залишається чинною. З поступовим розвитком міста та підвищенням ступеню його благоустрою, передбачається 100% охоплення водоспоживачів мережею повної роздільної каналізації.

Відповідно до розрахунків проектний обсяг стічних вод мережі централізованої каналізації м. Херсона має скласти **79,0** тис. м³/добу. Збільшення обсягів зворотних вод обумовлено підвищенням благоустрою житлових будівель, та передбаченим на кінець розрахункового строку, повним охопленням мережею централізованої каналізації ділянок житлової та громадської забудови міста.

Здійснення повного біологічного очищення проектного обсягу стічних вод можливе на існуючих міських каналізаційних очисних спорудах (КОС) за умови їх реконструкції та модернізації. Вибір оптимальних схем модернізації системи централізованої каналізації проводиться на підставі техніко-економічного порівняння варіантів на стадії розробки технічного проекту. Застосовані технологічні рішення мають забезпечити гнучке та оперативне керування процесом очищення стоків для досягнення необхідного ефекту при можливих змінах параметрів зворотних вод, які надходять до КОС, забезпечити стабільні нормативні показники очищення стічних вод та оптимізувати собівартість кубометру очищених стоків.

З огляду на велику протяжність та рельєф населеного пункту, в схемі каналізації пропонується задіяти каналізаційні насосні станції підкачки колодязного типу. Пропозиції щодо проектних каналізаційних мереж та споруд надано в графічній частині проекту.

Основні заходи з реалізації «Внесення змін до генерального плану м. Херсона» щодо удосконалення та розвитку системи каналізації є:

- удосконалення технології очищення, доочищення та знезараження стічних вод з використанням новітніх технологій. Доведення хімічного, та бактеріологічного складу очищених стоків до нормативних вимог європейських стандартів;
- поетапна реконструкція з модернізацією очисних каналізаційних споруд. Відповідно до проектних розробок ТЕО «Реконструкція очисних споруд каналізації м. Херсона» (НВФ «Екополімер»): 1-й етап. Реконструкція блоку механічного очищення; 2-й етап. Реконструкція блоку біологічного очищення; 3-й етап. Реконструкція блоку знезараження та обробки осаду.
- розроблення та впровадження системи моніторингу скидів господарчих та виробничих стічних вод у міську каналізацію, у першу чергу, за показниками якості для забезпечення нормального функціонування технологічних процесів біохімічного очищення і доочищення на очисних спорудах каналізації;
- очищення до проектної глибини біологічних ставків доочищення каскадного типу;
- вирішення проблеми використання (знешкодження) оброблених каналізаційних осадів шляхом будівництва цехів механічного обезводнення осаду (без збільшення площі існуючих мулових майданчиків);
- модернізація системи централізованої каналізації перекладкою амортизованих колекторів і мереж, реконструкцією насосних станцій, дублюванням напірних колекторів, застосуванням енергоощадного обладнання;

Процес переробки є автоматизованим і відбувається в закритих модулях. Побічний продукт - газ, використовується як для опалення самого модуля, так і може бути джерелом енергопостачання.

Для сортування і промислового перероблення проектного обсягу ТПВ необхідна ділянка площею **9,0** га. Влаштування комплексу промислової переробки твердих побутових відходів можливе на території існуючого сміттєзвалища. З цією метою може бути використана ділянка площею 9,0 га, яка межує з основною площиною сміттєзвалища. Державний акт на постійне використання даної додаткової ділянки було отримано КП «ЕКОПОЛІС» в листопаді 2021 року. Розміщення окремих сміттєсортувальних / сміттєпереробних ліній також можливе в промислових та комунально-складській зонах міста.

У разі досягнення обсягів переробки ТПВ у 50%, як того вимагає національна програма поводження з ТПВ, розмір земельної ділянки під полігон для знешкодження залишкового обсягу відходів має складати **30,0** га при експлуатації об'єкту впродовж розрахункового строку. Термін експлуатації полігону може бути подовжено у 2-3 рази при застосуванні технології глибокого пресування залишків ТПВ після сортування. Вибір ділянок здійснюється на подальших стадіях розробки містобудівної документації та після виконання техніко-економічних розрахунків з урахуванням можливості приєднання об'єктів до відповідних інженерних мереж та влаштування санітарно-захисної зони 500 м. згідно з вимогами ДСП №173-96. На ділянці також може розташовуватись термічний утилізатор з системою очищення димових газів, в якому кремація тварин може здійснюватися комунальним підприємством з дотриманням європейських стандартів безпеки для довкілля. Площа земельної ділянки для улаштування кремаційної печі має складати **0,05** га. Розміщення біоутилізатора також можливе в промзоні.

Для вирішенні питань поводження з безпритульними тваринами у м. Херсоні проектними рішеннями пропонується відведення ділянки 0,08 га на західній околиці міста в промзоні по вул. Домобудівній. На даній ділянці, з дотриманням відстані в 300 м. від житлових будинків та будівель іншого призначення, можливе влаштування стаціонарного пункту для тимчасового утримання безпритульних тварин, тимчасової ізоляції, стерилізації, вакцинації, проведення профілактичних обробок з подальшим поверненням на місце колишнього мешкання (місце відлову) або передачі під опіку.

Вивезення рідких відходів передбачається спецавтотранспортом на каналізаційні очисні споруди за існуючою схемою. Істотне зменшення об'єму рідких відходів, що підлягає вивезенню, очікується із здійсненням максимального охоплення міста мережею централізованої господарчої каналізації.

У діючому регуляторному акті «Правила благоустрою території, забезпечення чистоти і порядку у м. Херсоні» від 31.05.2011 №2062-V передбачено механізм впровадження сортування побутових відходів, яке має здійснюватись власниками відходів у відповідності до законодавства. Сортування та переробка сміття мають беззаперечні екологічні та економічні переваги, адже скорочується споживання сировини, ресурс якої є обмеженим, а також зменшується викид шкідливих речовин у навколишнє середовище.

Впровадження схеми роздільного збору сміття, введення в експлуатацію сортувальних та переробних ліній дозволяє суттєво зменшити розміри ділянки для захоронення ТПВ. Переробка - важливий елемент економіки розвинених країн, оскільки вона дозволяє виробляти нові продукти, використовуючи набагато менше сировини та енергії. Оцінити вагомість заходів щодо запровадження системи роздільного збору ТПВ для екології довкілля, дає змогу проведення аналізу морфологічного складу загального обсягу накопичених та вивезених відходів. На даний час керівництво КП «ЕКОПОЛІС» ініціювало виконання дослідження морфологічного складу ТПВ населеного пункту, висновки якого мають лягти в основу подальшого розроблення стратегії поводження з відходами.

Отже, основні заходи щодо розвитку та удосконалення системи санітарного очищення міста можна визначити як такі:

- забезпечення всіх районів міста централізованою планово-регулярною санітарною очисткою;
- проектування та будівництво підприємства промислової переробки твердих побутових відходів;
- планове виконання робіт з рекультивації ділянок міського сміттєзвалища з забезпеченням лабораторного контролю навколишнього атмосферного повітря;
- розвиток технології утилізації сміттевої газової суміші: її переробки, збагачення та подальшого використання;
- моніторинг та рекультивація стихійних звалищ із застосуванням новітніх технологій (технології біоремедіації, тощо);
- влаштування на території сміттєзвалища установки термічного утилізатору з системою очищення димових газів, для кремації загинлих тварин;
- розвиток дієвої системи роздільного збору ТПВ;
- впровадження і розвиток цифрових рішень у сфері поводження з твердими побутовими відходами.

15. ПРІОРИТЕТНІ ЗАХОДИ ЩОДО СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТА

Враховуючи відсутність планового інвестування в капітальне будівництво (в першу чергу стосується інвестування в житлове будівництво), є значна складність визначення площадок (або їх частин) житлового будівництва, які будуть освоюватися на першому етапі.

Тому важливим є визначення пріоритетних заходів щодо сталого функціонування інженерно-транспортної інфраструктури та інженерній підготовці та захисту території міста.

По розвитку транспортної мобільності:

Заходи	Одиниця виміру	Кількість
Добудова транспортної розв'язки в різних рівнях на перетині вул. Залаегерсег із вул. Береславське шосе	об'єкт	1
Подовження вул. Залаегерсег до вул. Володимира Великого	км	0,9
Подовження проспекту 200-річчя Херсона до проектної пробивки вул. Залаегерсег	км	1,3
Подовження вул. Кременчуцької на ділянці від вул. Іллюши Кулика до вул. Бериславське шосе	км	0,8
Реконструкція вулиць Паровозної, від Миколаївського шосе до транспортної розв'язки по вул. Залаегерсег	км	4,3
Будівництво тролейбусних ліній по вулицях:		
- Залаегерсег	км	1,2
- 200-річчя Херсону	км	1,3
- Бериславське шосе	км	0,4
Придбання рухомого складу - тролейбусів	одиниць	15

По водопостачанню:

Пріоритетні заходи по водопостачанню, спрямовані на зменшення виробничих витрат МКП «ВУВКГ м. Херсона» та забезпечення споживачів водою відповідної якості. Виходячи з цього, інвестування коштів планується для здійснення наступних робіт і заходів:

- надання матеріалів звіту щодо геолого-економічної оцінки експлуатаційних запасів підземних вод по ділянках Херсонського родовища на розгляд та експертизу ДЗУ, забезпечення проведення процедури затвердження запасів та надання звіту до Держгеофонду на зберігання;
- для забезпечення водоспоживачів питною водою відповідної якості реконструкція Верхньоантонівського водозабору та водоводу питної води у м. Херсоні – 3 черга перший пусковий комплекс – 4 свердловини); реконструкція (переоснащення) ВНС №2,4 з влаштуванням обладнання для доочищення води; капітальний ремонт свердловин, облаштування та ремонт зон санітарної охорони, здійснення декольматизації та тампонування; будівництво та облаштування нових свердловин на п'яти майданчиках у відповідності до робочих проектів; капітальний ремонт резервуарів чистої

води; реконструкція Верхньоантонівського водозабору та водоводу питної води у м. Херсоні – 3 черга перший пусковий комплекс – 4 свердловини); модернізація обладнання лабораторії контролю якості питної води. Реконструкція вузла знезараження води на ВНС-1, ВНС-2, ВНС-3.

- для зменшення енергоспоживання - завершення у стислі терміни переоснащення насосних станцій I та II підйомів та ЦТП з застосуванням енергоощадного насосного обладнання з частотним перетворювачем та гідропневмобаків для оптимізації роботи системи, зменшення частоти включень та запобігання можливому гідравлічному; реконструкція кабельних мереж електропостачання водопровідної насосної станції №2 (дві кабельні лінії ААБЛ-3х185 мм, загальна протяжність – 8500 м) та Верхньоантонівського водозабору (дві кабельні лінії ААБЛ-3х120 мм, загальна протяжність – 12000 м); капітальний ремонт кабельної та повітряної лінії від підстанції «Кіндійська» до ТП -380 (протяжність 1500 м).
- для зменшення аварійності - реконструкція водогону діаметром 600 мм від ВНС-1 до вул. Молодіжної; водогону діаметром 800 мм від НСВ-4 до пл. 40-річчя Перемоги; водогону діаметром 700 мм по вул. Стрітенській; водогону діаметром 350 мм від ВНС-2 до вул. Залаегерсег; ділянки водогону діаметром 700 мм від вул. Полковника Кедровського до вул. Макарова; ділянки водогону діаметром 400 мм по вул. Філатова (від вул. Олександрівської до вул. Стрітенської); водогону діаметром 700 - 800 мм по вул. І. Кулика; ділянки водогону діаметром 500 мм з Верхньоантонівського водозабору до НСВ-2; капітальний ремонт водогону від вул. І. Богуна до НСВ-3.
- для запобігання витокам води питної якості – зменшення навантаження на старі ділянки мережі шляхом оптимізації тиску в системі; проектування та впровадження зон тиску з одночасною модернізацією насосного обладнання ВНС; планова заміна регулювальної та запірної арматури.
- для зниження фактичного водоспоживання та зменшення втрат – проведення просвітницької роботи серед містян, щодо формування етики раціонального використання води; впровадження нових приладів технологічного контролю на об'єктах МКП «ВУВКГ м. Херсона».

По каналізації

Пріоритетні заходи по каналізації спрямовані на зменшення виробничих витрат МКП «ВУВКГ м. Херсона» та забезпечення всім групам водоспоживачів доступу до якісних послуг централізованої каналізації. Виходячи з цього, інвестування коштів планується для здійснення наступних робіт і заходів:

- для зменшення аварійності - реконструкція самопливного каналізаційного колектору по вул. Чорноморська (діаметр 500 мм, протяжність 1100м), самопливного каналізаційного колектору №8 від вул. Нафтовиків до КНС-7 (діаметр 500 мм, протяжність 1100 м), ділянки самопливного колектору по вул. Філатова (діаметр 600 мм, протяжність 1300 м); ділянки самопливного каналізаційного колектору по вул. Залаегерсег (діаметр 300 - 400 мм, протяжність 1 100 м); реконструкція напірних трубопроводів: від ГНС до міських очисних споруд (діаметр 900 мм, протяжність 5250 м),

- від КНС-5 до КНС-4 (діаметр 800 мм, протяжність 800 м), від КНС-10 до КНС-2 (діаметр 200 мм, протяжність 4 800м), від КНС-6 до міських очисних споруд (діаметр 1000 мм, протяжність 16000 м). Реконструкція каналізаційних трубопроводів вуличної мережі: вул. Українська (діаметр 300 мм, протяжність 30 м), вул. Тираспольська (діаметр 400 мм, протяжність 45 м), вул. Ілліча (діаметр 250 мм, протяжність 100 м), вул. Молодіжна (діаметр 300 мм, протяжність 60 м).
- для зменшення енергоспоживання - реконструкція кабельних мереж електропостачання каналізаційної насосної станції №4 (дві кабельні лінії ААБЛ-3х185 мм, загальна протяжність - 4600 м).
- для поліпшення якості очищених стічних вод – реконструкція та модернізація споруд приймання стічних вод перед КОС з встановлення відповідних контрольно-вимірювальних приладів; закупівля сучасного ремонтного обладнання.

По санітарному очищенню

Пріоритетними заходами загальноміського значення, щодо покращення санітарного очищення міста є:

- коригування спеціалізованої схеми санітарного очищення міста (після затвердження «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Херсона»);
- виконання робіт з визначення морфологічного складу відходів;
- виконання проектно-будівельних робіт щодо забезпечення зовнішнього пожежогасіння ділянки міського сміттєзвалища згідно з положеннями ДБН В. 2.4-2-2005;
- збільшення кількості майданчиків для збору ТПВ з контейнерами, конструкція яких має передбачати можливість роздільного збирання ТПВ;
- запровадження системи підземного збору відходів;
- влаштування майданчиків з контейнерами для великогабаритних відходів;
- розбудова мережі стаціонарних або мобільних пунктів прийому вторинної сировини із застосуванням прес-компакторів;
- встановлення автоматів для збирання пластикових та алюмінієвих пляшок в місцях тимчасового масового зосередження людей;
- влаштування пункту для тимчасового утримання безпритульних тварин;
- проведення ефективної інформаційної кампанії для формування у містян навичок відповідального ставлення до екології довкілля: зменшення обсягів ТПВ від домогосподарств, роздільне збирання ТПВ, запобігання виникненню стихійних звалищ шляхом використання тільки тих контейнерних майданчиків, які визначаються схемою санітарного очищення міста.

По теплопостачанню

Також за пропозиціями МКП«Херсонтеплоенерго», необхідно виконати низку заходів:

- реконструкція котельні по Володимира Великого, 36 з встановленням додаткового котла для перепідключення абонентів 4 Таврійського мікрорайону;
- реконструкція котельні Острівське шосе, 1 з встановленням котла меншої потужності;
- реконструкція котельні Горького, 32 з перепідключенням абонентів від ПАТ "ХТЕЦ" після ТК337, у межах вулиць Ярослава Мудрого (Радянської) - Старообрядницької, Гоголя - Шолом-Алейхема;
- ліквідація ЦТП 15; ЦТП 18; ЦТП 20; ЦТП 25; ЦТП 37; ЦТП 110 з реконструкцією розподільчих теплових мереж;
- реконструкція ЦТП 23; ЦТП 52; ЦТП 53 з переобладнанням насосних станцій та розподільчих мереж;
- реконструкція котелень Богородицька, 115 та Володимира Великого, 36 з встановленням теплових насосів;
- встановлення теплових лічильників в житлових будинках;
- реконструкція котелень із заміною котлів на сучасні з високим ККД (по вул. Запорізькій, 140 та вул. Нестерова, 1-а);
- реконструкція п'яти котелень та ЦТП в м. Херсон (Університетська 3, 17, 25; Макарова, 161; Купецька, 3; ЦТП-14);
- реконструкція котельні та теплових мереж по вул. Богуна, 95;
- реконструкція розподільчих теплових мереж зі встановленням індивідуальних теплових пунктів в житлових будинках;
- реконструкція котельні по вул. Потьомкінська, 114 із заміною котлів на сучасні з високим ККД зі збільшенням навантаження (перепідключення абонентів ПАТ "ХТЕЦ" в межах вулиць Потьомкінська - Залізнична - просп. Ушакова - пров. Комбайновий);
- будівництво котельні для теплопостачання будинків по вул. Пилипа Орлика, 49, 50;
- Заміна газової автоматики у котельнях на сучасну: котельні по вул. Пугачова, 3; по вул. Потьомкінська, 114; по просп. Ушакова, 12; по вул. Суворова, 4; по вул. Шкільній, 76-а; по шосе В.Чорновола, 32; по шосе В.Чорновола, 32-а;
- впровадження системи автоматичного керування електроприводами з встановленням перетворювачів частоти на технологічному обладнанні котелень;
- реконструкція вузлів споживання електроенергії з переведенням на високовольтний облік на котельнях;
- придбання платівчатого водопідігрівача для опалення на ЦТП-55;
- придбання платівчатого водопідігрівача для опалення на ТП по вул. Куліша, 5;
- реконструкція теплових мереж від котельні по вул. Воронцовська, 17 для переключення навантаження від котельні по вул. Театральна, 25;

- реконструкція теплових мереж шляхом заміни теплової ізоляції теплових мереж;
- реконструкція котелень по вул. Богородицькій, 115 та вул. Пугачова, 3 для зниження рівнів впливу фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря;
- верифікація викидів парникових газів з установок МКП «Херсонтеплоенерго»;
- проведення енергоаудиту підприємства;
- паспортизація об'єктів МКП «Херсонтеплоенерго»;
- переведення на автономне опалення житлових будинків, в яких 70% квартир відключено від централізованого теплопостачання.

По інженерній підготовці та захисту території

Гідротехнічні заходи

Назва заходів	Одиниця виміру	Кількість
Розчистка русел річок, струмків (р. Вірьовчина)	км	7,0
Благоустрій пляжів	га	2,1
Реконструкція набережної	км	1,4
Захист від підтоплення	га	530,0
Протиерозійні заходи	га	71,0
Протизсувні заходи	га	65,8

Дощова каналізація:

- паспортизації та інвентаризація всіх існуючих мереж і випусків дощової каналізації, складання електронної карти зливостоків;
- капітального ремонту зливової каналізації по вул. Миру (на ділянках: від вул. О. Шовкуненко до вул. Іллюші Кулика та від вул. О. Шовкуненко до вул. Бериславське шосе), згідно з рішеннями «Програми розвитку дорожнього господарства м. Херсон на 2020-2024 роки», затвердженої рішенням міської ради від 22.08.2019 №2075.

16. ЗАХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Планування територій на місцевому рівні здійснюється шляхом розроблення та затвердження генеральних планів (внесення змін до генеральних планів) населених пунктів, планів зонування територій (внесення змін до планів зонування) і детальних планів територій (ст. 16 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»)

Детальний план уточнює положення генерального плану (внесення змін до генерального плану) та визначає планувальну організацію і розвиток території (с. 19 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»).

Згідно п. 3 ст. 24 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» у разі відсутності плану зонування або детального плану територій, передача земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування фізичними та юридичними особами для містобудівних потреб забороняється.

Тому, для реалізації рішень даного проекту необхідно:

- виконати (або відкоригувати відповідно рішень проекту) детальні плани земельних ділянок житлової забудови (відповідно ДБН Б.1.1-14:2012);
- виконати (відкоригувати) «План червоних ліній житлових та магістральних вулиць»;
- виконати «Схему перспективного озеленення території міста»;
- провести інвентаризацію земель міста;
- розробити «Розподіл територій мікрорайонів (кварталів) для визначення прибудинкових територій багатоквартирної забудови» (відповідно ДСТУ-Н Б.Б.2.2-9:2013);
- розробити «Схему існуючої та перспективної організації виробничих територій м. Херсон» (виконується спеціалізованим проектним інститутом);
- розробити «Схему планування території, на якій реалізуються повноваження міських, сільських рад» («Схему планування території Херсонської міської територіальної громади»), відповідно ДБН Б.1.1-21:2017;
- впровадити геоінформаційну систему ведення містобудівного кадастру та геопорталу м. Херсон, визначити структуру та технічний регламент роботи містобудівного кадастру, технічних вимог до програмного і апаратного забезпечення
- розробити «Схему організації руху транспорту та пішоходів в межах транспортних вузлів»;
- провести натурне транспортне обстеження вузлів з визначенням «пікового» навантаження на вузол та складу потоку транспорту та отримання дорожньої обстановки;
- розробити «Схему велосипедного руху»;
- розробити «Комплексну схему транспорту (зовнішнього та внутрішнього)»;

- розробити проекти землеустрою щодо встановлення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів міста, з винесенням їх меж в натуру;
- розробити земельпорядну документацію щодо встановлення меж зелених насаджень загального користування (парків, скверів, зелених зон);
- розробити містобудівну документацію «Комплексний план просторового розвитку території Херсонської міської територіальної громади»

II. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

	Показники	Одиниця виміру	На 01.01.2021	На 01.01.2041
1	Населення	тис. осіб	283,6	260,3
2	Територія, усього	га	6868,1	63868,1
	у т.ч. житлової забудови, всього	га	1928,0	1993,3
	- багатоквартирної забудови	га	660,0	716,4
	- одноквартирної забудови	га	1268,0	1276,9
	громадської забудови	га	567,2	612,5
	виробничі території	га	1638,8	1624,8
	спецтериторії	га	34,5	34,5
	кладовища	га	25,0	25,0
	вулиці, проїзди, площі	га	856,6	918,6
	резерв під багатоквартирну забудову	га	—	14,0
	резерв під громадську забудову	га	—	4,2
	резерв під виробничі території	га	—	66,8
	зелені насадження усіх видів	га	201,3	312,4
	із них зелені насадження загального користування	га	201,3	312,4
	відкриті території	га	744,6	389,9
	пляжі	га	6,3	6,3
	відкриті заболочені території	га	4,4	4,4
	акваторії	га	861,4	861,4
3	Житловий фонд	тис. м ²	8300,8	9196,6
		кількість квартир	142523	153748
	Розподіл житлового фонду за видами забудови			
	- багатоквартирний	тис. м ²	5728,9	6410,0
		кількість квартир	100073	110363
	- одноквартирний	тис. м ²	2571,9	2786,6
		кількість квартир	42450	43385
	середня житлова забезпеченість населення загальною площею	м ² /людину	29,3	35,3
4	Нове житлове будівництво, всього	тис. м ²	—	895,8
		кількість квартир	—	11222
	- багатоквартирне	тис. м ²	—	681,1
		кількість квартир	—	10290
	- одноквартирне	тис. м ²	—	214,7
		кількість квартир	—	932
5	Об'єкти громадського обслуговування:			
	заклади дошкільної освіти, всього	місць	9812	10972
	заклади загальної середньої освіти школи, всього	місць	41898	41898

	Показники	Одиниця виміру	На 01.01.2021	На 01.01.2041
	лікарні, всього	ліжок	6503	6503
	поліклініки, всього	відвідувань у зміну	6525	6525
	пожежні депо, всього	об'єкти	3	7
		автомобілі	15	36
6	Вулично-дорожня мережа та транспорт населеного пункту			
	Загальна довжина магістральних вулиць, всього	км	163,5	196,5
	- загальноміського значення	км	51,9	66,9
	- районного значення	км	111,6	129,6
	Щільність магістральних вулиць і доріг, всього	км/км ²	3,7	3,7
	- загальноміського значення	км/км ²	1,1	1,2
	- районного значення	км/км ²	2,5	2,4
	Довжина мережі наземного пасажирського транспорту у двопутному обчисленні:	км	97,2	132,9
	- тролейбусу	км	48,6	55,8
	- автобусу	км	97,2	132,9
	Щільність мереж наземного пасажирського транспорту	км/км ²	2,2	2,5
	Загальний рівень автомобілізації:	на 1 тис. осіб	245	360
	- індивідуальні автомобілі	одиниць	55665	75000
	- вантажні автомобілі	одиниць	12062	16000
	- автобуси	одиниць	1657	2800
	Кількість місць зберігання легкових автомобілів	машино місць	16352	41600
	- відкриті автостоянки	машино місць	3510	10130
	- боксові гаражі	машино місць	12852	1300
	- багатоповерхові гаражі (цокольний поверх)	машино місць	—	29920
7	Інженерне обладнання:			
	Водопостачання			
	Сумарний відпуск води системою комунального водопроводу	тис. м ³ /добу	48,67	79,00
	Потужність головних споруд водопроводу:			
	- водозаборів	тис. м ³ /добу	180,70	81,00
	- водопровідної мережі	тис. м ³ /добу	118,40	81,00
	Каналізація			
	Загальне надходження стічних вод	тис.м ³ /добу	42,83	79,00

	Показники	Одиниця виміру	На 01.01.2021	На 01.01.2041
	Сумарна потужність очисних споруд	тис. м ³ /добу	250,00	79,00
	Електропостачання			
	Сумарне споживання електроенергії	млн. кВт×годин на рік	73,2	91,33
	Потужність джерел покриття електричних навантажень	тис. кВт	227,0	520,6
	Теплопостачання			
	Потужність централізованих джерел тепла, усього	МВт	1645,04	736,87
	Подача тепла, усього	МВт	-	669,83
	Газопостачання			
	Споживання газу, усього	млн. м ³ /рік	162,0	239,17
8	Інженерна підготовка та захист території			
	Розчищення русел річок	км	...	27,9
	Розчищення водойм	га	...	17,7
	Пляжі	га	...	6,3
	Гідротехнічні водопропускні споруди	об'єкт	9	9
	Берегоукріплення	км	...	25,0
	Набережні	км	1,4	4,8
	Захисні дамби	км	...	
	Підсипка (намив) територій	га	...	399,0
	Захист від підтоплення	га	...	2118,25
	Протиерозійні заходи	га	...	142,5
	Протизсувні заходи	га	...	263,34
	Протипросадні заходи	га	...	25,9
	Рекультивация порушених територій	га	...	93,2
	Дощова каналізація	км	62,02	142,52
	Очисні споруди дощової каналізації	об'єкт	14	27
9	Санітарне очищення території			
	Обсяги твердих побутових відходів, всього	тис. т/рік	89,30	111,0
	Сміттєпереробні заводи	тис. м ³ /рік		
	– кількість	одиниць	—	1
	– потужність загальна	тис. т/рік	—	100,00
	Полігони			
	– кількість	одиниць	—	1
	– площа	га	—	39,5
	Звалища			
	– кількість	одиниць	1	—
	– площа	га	30,8	—